

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

20. 1785

Handlingar,

Rörande

SAHLGRENska Sjukhuset

3

Götheborg.

GÖTHEBORG,

Tryckt hos Lars Wahlström, Kongl. Priv. Boktr. 1785.

Göteborg

1800

SALLORFNA GILDE

2

Göteborg

OF THE
FOR THE

Förteckning

På de i denna samling införda Handlingar.

- 1:mo. **U**tdrag af framledne Directeuren och Commendeuren
Nicolas Sahlgrens Testamentariska Dispositioner, af den 8
December 1772 och den 21 April 1774. . . . pag. 1.
- 2:do. Utdrag af Götheborgs Allhands N:o 86. d. 29 Oc-
tober 1776, rörande utfatt belöning för den, som uppgif-
wer nöjaktigaste Förslaget på någon gagnande och bestån-
dig Inrättning för Götheborgs Stad, hwartil framledne
Directeuren och Commendeuren Sahlgrens Donation af
150,000 Daler S:mt må användas. . . . pag. 2.
- 3:tio. Utdrag af samma *Weeks Tidning* N:o 50. den 27
Juniit 1778, innehollande Herr Cancellie-Rådet och Com-
mendeuren Clas Alströmers Fungörelse, at han bland flere
inkomne swar öfwer den til belöning uppgifne fråga, fun-
nit det äga ostridigt företräde, som bewisar, at en Sjuk-
hus inrättning är för Götheborgs Stad den nödwändigas-
te, nyttigaste och waraktigaste Stiftning, som af det Te-
stamenterade Capitaler kan verkställas. . . . pag. 4.
- 4:to. Nyssberörde swar, som wunnit största belöningen, eller
1000 Daler S:mt. . . . . pag. 6.

5:to. Ut

- 5:ro. Utdrag af Magistratens Protocoll af den 17 Martii 1779, innefattande Testaments Executorernes tillåna gifwande om Sahlgrenska Donations användande til Lazarets-Inrättning. . . . . pag. 25.
- 6:to. Förteckning, enligt Bouppteckningen efter framsedne Directeuren och Commendeuren Sahlgren på Halländska Strögodset. . . . . pag. 37.
- 7:mo. Herr Cancellie-Rådet och Commendeuren Alströmers Pante-Bref, af den 31 Martii 1779, på samma Strögods til Sahlgrenska Sjukhusets säkerhet. . . . . pag. 46.
- 8:to. Magistratens Protocoll den 7 April 1779. . . . . pag. 48.
- 9:no. Utdrag af Magistratens Protocoll d. 16 Febr. 1781. pag. 49.
- 10:mo. Herr Cancellie-Rådet m. m. Baron Alströmers skrift, under nyssnämnde dag. . . . . pag. 50.
- 11:mo. 6 st. Inreknings Bervis om det pantsatte Strögodset i Halland. . . . . pag. 51.
- 12:mo. Herr Cancellie - Rådet och Commendeuren Baron Alströmers skrift, den 8 Mars 1782, angående Sahlgrenska Sjukhusets öppnande. . . . . pag. 60.
- 13:mo. Landshöfdingen m. m. Herr Baron DuRiez Bref til Magistraten med Hospitals Öfver-Directions skrifvelse, af den 8 October 1784, at Lazarets Collecten inom Görkeborg går til Sahlgrenska Lazareter. . . . . pag. 62.

Utdrag af framledne Herr Directeuren och Com-
mendeuren af Kongl. Wasa-Orden Nicolas Sahl-
grens Testamentariska dispositioner, rörande den
af honom til Götheborgs Stad gjorda donation
för någon nyttig och waraktig inrättning derstädes.

Dispositionen af d. 8 Decembris 1772.

§. 2. moment. 2.

Mine uti Halland ägande Strögods, som ej höra under Gäfewadholms och
Dahls Säterier, utan hwaraf Inspector Caspar Grimbeck haft Inspection
och upbördn om händer, gifwer jag til någon nyttig inrättning här i Stas-
den, antingen til Enke, Arbets- eller Sjukhus, etdera eller alla tre, allt efter
mina kära Wägars godsinnande och föransjaltande, som straxt och aldrastidst
innom två år efter min död bör ske, dock lämna dem frihet, at anmörunda
employera och til deras enskilda förmon Disponera desse Strögods, allenast de
til föreneunde inrättning eller inrättningar besörja et Capital af Femtio Tus-
fende Daler Smt samt därjemte en Årlig säker inkomst af Tyra Tusende
Daler Smt.

Dispositionen af d. 21 April 1774.

Och som jag uti 2. §. 2 moment. (i 1772 Års Disposition) har donerat
mina Strögods i Halland, hwaraf Caspar Grimbeck är Inspector,
eller deras wärde Estimerade Femtiotusende Daler Smt, Dal. 150,000 Smt,
til någon nyttig och beständig inrättning här i Götheborg, hwilket jag läm-
nat til mine Wägars wal och föransjaltande, imedertid har min Wäg August
Alströmer genom döden afgådt, hwarföre jag i dess ställe, Authoriserar Dire-
cturen Herr Martin Holterman, at i samråd och gemensamt med min kära
Wäg Clas Alströmer besörja om efterleswandet och verkställigheten af hwad
jag i detta mål Stadgat, och hwad mera ofwanneunde Testamentariska Di-
sposition innehöller.

Följande til mig ankomne skrifvelse, kan jag icke annat, än med särdeles fågnad meddela det Allmänna.

Tit.

Seban jag icke allenast ärhollit fullkomlig wisshet om den sällsamma frifrisighet, hvarmed Directeuren wid Ostindiska Compagniet och Commendeuren af Kongl. Wasa Orden Höghäde Herr Niclas Sahlgren, behagat ihogkomma sin Fädernes=Ort Götheborg, utan också Herr Cancellie=Rådet, som enligt sin salig Herr Swärfaders yttersta wisfa, kommer at besörja om et anseeligt Capitals användande til Stadens bästa, ännu icke hunnit stadga sit wahl uti Disposition deraf, utan skal snarare lesa uti wisshärdighet, huru denna sin uphofsman hedrande gåfwa aldrabäst måtte användas; det icke heller kan wara hvars mans lägenhet, at både inse, utarbete och författa en sådan plan, som utan skäligen genfägelse har företråde för alla andra; hastwer jag liksom förhust af en så stor och ädelmodig gerning, tagit mig frihet, at härmedelst föreslå och tillsyrka, det måtte någon belöning utfättas för den, eller de, af wåre uplyste och wältänkande Landsmän, som i god tid til Herr Cancellie=Rådet insänder det nöjaktigaste förslag, til winnande af Testators högstberömliga ändamål, och på det utwäg icke må saknas til sådana premier sänder jag härjemte Femtonhundrade Daler S:mt med begäran at 1000 Dal. S:mt gifwas at Auctoren til det förslag, som för sin godhet anses wärdigt at upföras och 500 Daler samma mynt at den, hvars project kommer det första närmast; dernäst, at den Sahlgrenska gåfwan til Staden må innehållas, til dess Herr Cancellie=Rådet hafte tillfälle at skärskåda och rådfråga de förslag, som igenom desse premier förmodeligen framläckas; hwaremot Herr Cancellie=Rådet äger rättighet at utdela desse belöningar at dem, som i hans tanka gjordt sig deraf förtjente. Sidst anholler jag, at i den oförmodeliga händelse, aningen intet eller något mindre nöjaktigt förslag, inom den af Herr Cancellie=Rådet utfatta tid, skulle inkomma, samma premier då användas til belöningar för dem, som göra sig måst förtjente af någon särdeles fördelagtig, och hos oss ännu ofänd näringsgren, hållt i Landtbruket. För öfrigt åstundar jag

jag intet mer, än at denna min anstalt måtte så lyckas, som den å min sida värlment varit.

Qui dedit Beneficium taceat. SENECA.

I anledning af föregående Bref, får jag härmedelst gifwa allmänheten tillkänna, at min i lifstiden älskade Swärfader icke allena skänkt til Gøtcheborgs Stad en Summa af Etthundra Femtio Tusende Daler S:mt, såsom wärdet af des i Halland belagne Strögods; utan ock mig anförtrödt wal och werksällighet af den Inrättning hwarigenom Staden af detta Capital den sibrsia och waraktigaste nytta tillflyta kan. Icke mindre förr, än efter min salige Swärfaders ddb, har jag, i säuräd med goda wänner, nog beundat mig om, at i betraktande af Stadens behof och omständigheter, utfinna den anstalt, hwarmed Inwånarne nu och för framtiden woro bäst belätne; men jag bekänner opriktigt, at hwarken wänners förslager, eller den allbräsoförsälligaste gransfning ännu humit betaga mig den willrådighet, hwaruti et så granlaga ännu stadnat. Allmänheter må deraf ddma med hvad förnjelse jag emottagit ofwananförde Bref, såsom det kraftigaste medel til inhämtande af mine uplyste Medborgares råd, som, när de följas, icke kunna annat, än lätta min omsorg, stadga mit wal, och sätta mig i säkerhet för alla widriga omömmen. Härigenom annodas fördenksull hwar och en af mina wältänkande Landsmän, i synnerhet kännare och älskare af Gøtcheborgs Stad, at emot förrenemnde beldningar bitråda mig med det äskade förslaget; hwarwid i afttages:

1:mo At förslaget inneholler en på denna Stadens tillstånd, belägenhet, behof och omständigheter grundad utförlig plan, til den angelägnaste, nyttigaste och waraktigaste Inrättning, som med en Summa af 150,000 Dal. S:mt, bewisligen kan werksällas och ewärdeligen wid magt hollas.

2:do. At uti samma Förslag med bifogade uträkningar wisas, hvad företråde den der föreslagne Inrättning har framför alla andra, som med samma fond skulle kunna utföras, och at alla hinder rddjas ur wägen, som kunde gdra någon swärighet wid den upgifna planens utförande.

3:o. At, i den händelse Auctoren uti sit förslag skulle lämna företräde åt någon Inrättning, som med förenemde Capital wäl kunde werkskällas, men icke underhållas, han då wisar Capitalets tillräcklighet både för werkskällighet och underhåll, utan at Capitalet på längre, - än 10 Års tid förräntas, innan det förslår til den dyrbarare planens utförande.

4:o. At Förslaget inom 1777 Års slut insändes til mit härwarande Handels-Contoir, under Erma: Nicol. Sahlgren, A. C. & P. Alströmer, sedan skriften blifwit underteknad med et Walspråk och uti en särskild förseglad Sedel anteknadt Auctorens Namn, Caractere och hemwist, men samma Walspråk i stället för underskrift; hwilken sedel här icke kommer at synas, med mindre bebdning blifwer skriftens författare tillstånd.

Den som inkommer med det bästa förslag, som sdsjakteligen pröfwas wärdigt at bebdnas och werkskällas, får Ettusende Daler Smit och Författaren af det, som i godhet kommer närmast det bästa, får Femhundrade Daler Smit, hwilka bebdningar af mig utlämnas, så snart Förslagen blifwit granskade och gillade af sådane Domare, hwilkas insigt och nit för Stadens bästa icke kan sättas i fråga; För öfrigt skal af mig ingen ting försummas, utan Anonymens Bref til alla delar sdsjas, hwilket härmed försäkras. Götheborg den 28 October 1776.

CLAS ALSTRÖMER.

Rungörelse.

Den de inkomna swar på den med bebdning utfatta frågan: (uti Inrikes Tidningen N:o 87 för År 1776, och uti Götheborgs Allhandla N:o 86, samt uti Swad Nytt? Swad Nytt? Nris 263, 264 för samma År). Huru det af min Salige Swärfader Directuren och Commendeuren af Kongl. Wafa Orden Herr N. Sahlgren, til Götheborgs Stad donerade Capital, kan til den angelägnaste, nyttigaste och waraktigaste inrättning för denne Stad användas. Hindrad af förskä till min hälsas återwinnande, har emot min föresats tiden tit dessa swars urskiljande, blifwit något utdragen, som jag hoppas den wärda Allmänheten benägit ursäktar. På den framsatta frågan hafwa 30 swar

bifommit, såsom N:o 1. med walspråk: Preswa allting, wälg det bästa; Ut-
 sta Gud, Konung, Råsta. N:o 2: En wälmint, N:o 3. med Auctors namn.
 N:o 4. med Auctors namn. N:o 5. med Auctors namn. N:o 6. et hand-
 Bref ifrån Herr Stats-Rådet, Archiatern och Riddarn af Kongl. Nordstjer-
 ne Orden, Casten Rönnow, med hwilket han tillsändt mig sit för Kongl. Swens-
 ska Wetenskaps Academiens höllna Tal, om den förmon, som tillsyter et Rife
 igenom stora Lazaretters inrättande; Och af de däruti sagda skäl, tillsyter
 han, at til inrättande af et Sjukhus uti Götheborg använda det af min Sa-
 lig Swärfader Testamenterade Capital; långt ifrån at igenom detta förslag
 wilja anses för den, som täflar om den utsatta belöning, lofwar han, i fall
 en sådan inrättning sker, at då af sin quarlåtenskap anså så stort Capital,
 at en sång deruti skal beständigt underhållas. N:o 7. utan namn och wals-
 språk, teknadt med Chemiska teknen för Swafwel och Watten. N:o 8 med
 Auctors namn. N:o 9. med walspråk: Bassani i bön och slitig i arbete.
 N:o 10. Ut Desint vires tamen est Laudanda voluntas. N:o 11. med samma
 walspråk som N:o 9. til hwilken skrift denna är insänd som et bifång. N:o 12.
 med walspråk: Att wara friskostig är en konst af alla konster. N:o 13. Lesive
 Wärlige. N:o 14. Magnificum & ingens, quod nulla rapiat dies, prodesse Mi-
 seris. N:o 15. = = Ho wil säga människone hwad efter henne komma skal
 under Solene? N:o 16. = = Volvitur ignis edax Summa ad fastigia vento.
 N:o 17. = = Då tiden wittne bår Att jorden såkrast är. N:o 18. = =
 Lentescunt tempore cura. N:o 19. = = Tantx molis erit Svecanam con-
 dere gentem. N:o 20. = = Caritas omnium Summa! N:o 21. = = A-
 deo a teneris advescere multum est. N:o 22. = = Quantos effundit in usus.
 N:o 23. = = Tout ou rien. N:o 24. = = Magnos animos magnis hono-
 ribus fieri. N:o 25. = = Welöning. N:o 26. = = Dimidium facti, qui
 cœpit, habet. N:o 27. = = Sic vos non vobis. N:o 28. utan namn och
 walspråk. N:o 29. med walspråk: Fors H. S. N:o 30. = = La vue d'un
 Seul miserable empoisonne tous les bonheurs de la vie. Efter fränskillningen
 af de swar, på hwilka wid belönings tilldömande ej kunde hafwas afseende,
 emedan de woro med författarens namn teknade, har jag, efter de återstående
 behöriga granskning, i samråd med sunnige wänner, och någre af Kongl.
 Wetenskaps Academiens Ledamöter funnit, det under N:o 14. med walspråket:
 Magnificum & ingens, quod nulla rapiat dies, prodesse miseris, ibland alla

åga et ofstridigt företräde; emedan det uptager frågan i hela sin widd, bäst beswarar den samma, och med goda skäl bewisar, at en Sjulhus inrättning, är för Götheborgs Stad, den nödwändigaste, nyttigaste och waraktigaste Stiftelse, som af det Testamenterade Capital kan verkställas. Namm-sedelns öfnades och samt Auctor wara Politie Borgmästaren här i Götheborg, Herr Daniel Pettersson, hwarföre den uti förenemde Tidningar utlofwade sörsta belöningen af 1000 Daler Smtt Herr Borgmästaren tillarkändes, och till honom kommer at utbetalas. Den mindre belöningen af 500 Daler Smtt har jag funnit swaret No 19. med walspråket: Tante molis erit Svecanam condere gentem, framför andra förtjena, för sin förslag till åtskillige för Götheborgs Stad nyttige inrättningar; wid namm-sedelns öpnande befans Probslen öfwer Wikbolandet och Skyfherden uti Ruddenby Församling i Slergöthland Herr Mag. Carl Nyreen dertill wara författare, som dessa 500 Daler Smtt derföre hos mig har at undfå. Götheborg d. 22 Junii 1778.

CLAS ALSTRÖMER.

Swar på Cancellie - Rådets och Commendeurens af Kongl. Wasa Orden, Wälborne Herr Clas Alströmers upgift uti No 86. af Götheborgs Allhandla för år 1776, rörande bästa och nyttigaste Inrättningen för de af framledne Herr Directuren och Commendeuren af Kongl. Wasa Orden Nicolas Sahlgren till Staden testamenterade 150000 Daler Silf:mt.

Framledne Directurens wid Ostindiska Compagniet och Commendeurens af Kongl. Wasa Orden Herr Nicolas Sahlgrens sifftning till Götheborgs Stad . . . af

af 150,000 Daler Smt, til någon nyttig och beständig inrättning derstädes, är et så besynnerligt prof af kärlek och ömhet för hans Gddelse-ort, at det förtjenar yttersta öhgaktning och tacksamhet. Loserdet af denna och flere framledne Herr Directeurs och Commendeurs Patriotiska gerningar, hwarmed han både i lifwet och efter döden welat gagna, hafwer icke här sit rum. Nog af at Götheborg i alla tider ej annat kan än göra sig heber af, at hafwa södt och i sit stöde upammat en sådan Medborgare. Jastän hans saknad alltid med smärta ihogkommes, måste dock en sågnad hos Stadens Inwånare upsliga, då de finna, det hans wärdige arftagare med yttersta sorgfällighet söka bringa til fullbordan, hwad han til sine Landsmäns bästa förordnat. Mera bewis på en sådan sorgfällighet kan icke gifwas, än at Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Wasa Orden Wälborne Herr Clas Alströmer, ehuru ingen kan twisla om hans insigter, och at han, såsom boende på orten, ju så wäl som någon annan känner dess behof och hwilka inrättningar kunde wara måst gagnande, dock icke welat stadga sit wal deraf, förrän han inhämtat sine Landsmäns tankar derom, och det på et sätt, at han må känna och pröfwa Förslagerne, utan at känna personerne, som dem gifwit, på det han icke af någon aktning för de senare må tro sig dragas, at håldre wälja den enas, än den andras.

Til följe fördenskul af den kallelse och kungdresse, som wälbemäkte Herr Cancellie-Råd och Commendeur uti offentliga tidningar derom låtit inslyta, har man welat på det sätt, som han funnit för godt at förefriswa, til hans mögnare urställning öfwerlämna följande wäkmenta tankar i detta ämne.

Och ehuruwäl man finner, at, jemte det äskat blifwit, at förslaget skal innehålla en utförlig plan til den angelägnaste, nyttigaste och waraktigaste inrättning, som med en Summa af 150,000 Daler Smt bewisligen kan verkställas och ewärdteligen wid makt hållas, äfwen ock erfordras, at uti samma Förslag skal med bifogade uträkningar wisas, hwad företräde den föreslagne Inrättningen har framför alla andra, som med samma fond skulle kunna utföras, och at alla hinder röddas utur wägen, som kunde göra någon swårighet wid den upgifne planens utförande; så torde man dock icke få taga detta senare i så strängt förstånd, at uträkningarne skola wara så noggranne, at förslagets werksällighet, hwarken skal kosta mer eller mindre, emedan ännu i
 werlt-

werlden icke något gjordt eller werksått blifwit, hwarz kostnad med förslaget på styfweren inträffat, äfwen som ock meningem af denna föreskrift icke lärer wara, at inrättningarnes företråde, den ena för den andra, kommer at bero på en drygare eller lindrigare kostnad, i fall hwar för sig af den faststälte Summan skulle kunna utföras och wid makt hållas, utan som Inrättningarnes företråde förmodeligen lärer bero af deras mer eller mindre nödvändighet och nytta för det allmänna, så torde man få anse Herr Cancellie-Rådets och Commendeurens Åsindan wara fullgjord, då man ej allenast å daga lägger skålen, hwarföre man hållt föreslår en inrättning och icke en annan, utan ock med någorlunda grundad uträkning wisar, at den gifne Summan kan til inrättningens både werksållande och ständiga widmakt hållande förstå.

Man håller onödigt uprepa alla inrättningar, som kunde wara nyttige för en Stad. Tiden, som all ting förändrar, jemte större folk mängd och utwidgade röresser, torde framdeles fordra den, som nu icke en gång påräknas, och omsorgen derom får lämnas til framtiden. Man torde dersföre endast få hafwa sådana i sikte, hwaraf man nu för tiden känner behofwet, men som likafullt i alla tider medföra nytta och förmån, och som alla inrättningar i gemmen kunna fördelas i trenne slag, neml. Nödiga, nyttiga och prydeliga, så lärer det blifwa utan gensägelse, at de af sista slaget böra wika för de förra.

IBland de inrättningar, hwilka hos Allmänheten af sig sjelfwe lika som satt sig på förslag, at hållt blifwa widtagne och af den donerade Summan werksåtte, äro förnämligast följande:

1:mo. Baraqvers byggnad til lisa för Borgerskapet i den tunga Ingvarterings bördan.

2:do. Klart och frifft wattens inledande til Staden från Skallebäckes Källa, som 1/2 del mil derifrån är belägen, tillika med en wattenkonst på etdera af Torgen, derutur detta watten skulle utspringa.

3:do. Et Spannemåls Magazins anläggning.

4:to. Et Enke-hus.

5:to. Et Arbetshus för fattige och nödsåtte personer. Och

6:to. Et Sjukhus, eller Lazareth, hwilka 3:ne senare räknas til de milda stiftningar, emedan de närmast leda til människo eländets lättande, och af

af framledne Herr Directeuren och Commendeuren Sahlgren sjelf i dess Testamente förslagswis blifwit nämde, ehuru han i sit senare förordnande icke wida derom nämt, utan i gemen förordnat at desse 150,000 Daler Smtt skulle användas til någon nyttig och beständig inrättning i Götheborg, hwilket han lämnar til sine respectiue Aftagares wal och föransaltande.

Ingen är, som lærer beskrifa, at ju hwar och en af desse inrättningar hafwa för orten mycken förmon med sig, och hwen önskade icke, at se dem alla i werket ståte, om ändeligt wore? men som Summan, ehuru i sig sjelf ansenlig, så långt icke kan förstå, så lærer få tagas i betraktande för hwilkendera af samma inrättningar de bästa och bästa staden frida.

Man wil korteligen beskåda hwar och en för sig sjelf.

I:o. Den utgift, som Bergerskapet måste widkännas til den härwarande Garnizonens och Militie Statens Inqvartering är wisertligen både dryg och betungande i synnerhet för de mindre förmodgne. Tidernes förändring hafwer gjordt, at den mycket öfwerstiger 1720 års Taxa, och de öfwergångne eldswådor hafwa minskat tilgången på husrum, följakteligen stegrat hushyrorna. Den kan och blifwa mera betungande, om Garnizonen af något tilfälle skulle komma at skås, eller mycket manskap til Fästnings-arbete hit commenderas. Måste man icke i förledit år widkännas en extra ordinaire inqvartering af Krono-Wätsmän och annat manskap, som arbetade wid Krono-Dränneriet, så at det ofelbart skulle göra en stor lisa i Inwånarnes allmänna Utlagor, om här funnos tillräckelige och wäl inrättade Caserner, där Soldatesquen kunde inläggas, hwarjemte den wäsentliga nytta deraf sibt, at bättre discipline kunde hållas ibland manskapet, då de äro på et ställe inlagde, än nu, då de skola öfwer allt i Staden ligga fringspridde, och oaktat all tillsyn kunna få tilfalle, at i mörkret snyga sig ut och begå hwarjehanda excesser. Men männe häremot icke bår öfwerwågas, at inqvarterings utgiften är en penninge-siock, som cireulerar inom Staden och stadnar i Inwånarnes egne händer. Hwad den förmodgnare, som icke wil eller kan uthyra sina rum, måste til inqvarteringen utgåra, tilflyter deremot det mindre folket, som hafwa tilfalle, at någon del af sina rum til Soldatesquens härbergerande uplåta. De passa det alltid så, at den hyra de få, går öfwer den inqvartering de ut-

göra, och om det än för några skulle vara lika, så är ingen ting tappat, utan den ena handen får in, hvad den andra utgifwit. Låt om och betrakta de små hus och kojor på de aflägnare ställen i Staden, hvaräst de ringare af Soldatesqven äro inlogerade. Deras ägare hafwa nästan sin enda, åtminstone förnämsta bergning af de penningar til en plåt om månaden, som de af Inqvarterings Cassan för hwar Karl undfå, och många af dem härbergera flere Karlar på en gång. Saktaden af en sådan förtjens genom Cafener skulle werkeligen tillflynda dem mycken mistning.

Sålledes torde inqvarterings tungan, i synnerhet om den ej widare warer öft, än den nu är, på hela kroppen at råfna, icke wara så swår och kånbar, som den gemenligen utropas. Sant är det, at sedan den förändringen med inqvarteringen för några år sedan stedde, at husen i Staden, Adelsens och Prästerskapets undantagne, skulle draga halfwa inqvarterings lasten emot nåtingarne och rörelserne, hafwer en del af Embetsmän och Ståndspersoner med deras Enkor, som wäl kunna hafwa hus, men icke tillfälle at några rum uthyra, än mindre icke någon rörelse, hwarigenom förtjens af det, som Garnizonen i Staden nöter och låter, kunde dem, såsom Borgerkskapet, i något måtto tillflyta, måst widkännas en nog beswårande utlaga, den de förr icke wiste af, så länge inqvarteringen endast åtsägde borgerlig nåring och rörelse; men några få personers olågenhet, eller beswår, låter icke få komma i consideration. då man ser på det hela. Utom des lärå 150,000 Dal. Sant ej wara tillräckelig Summa för Baraqvers Byggnad och wid makt hållande i alla tider, hållt om de skola så inrättas, at och Officernarne deruti kunna få rum, som dock wore nödwändigt, om någon märkelig lista i inqvarteringen skulle kunna tillflyndas.

At först förrånta Capitalet i 10 år, och sedan lägga Interestet dertil, skulle utgå 240,000 Daler Sant, hwilket säkerligen wore en wacker Summa, men på dese 10 åren och 10 år dertil, innan de kunde wara fullt färdige och beboelige, kunde mycket hända, som man icke bistå wille, åtminstone skulle orten blifwa författ i nog lång wäntan, at njuta Stiftarens ådelmed til godo. Ho wet och, om icke service omkostnaden af wed och sängkläder, som nu kommer i en räkning med den öfrige inqvarteringen, men då skulle af Borgerkskapet och husägare likafullt utgå, kunde komma, at siga til en så be-
ty=

tydande Summa, at genom Casernernes blotta bygnad ej så mycket blefwo wunnit, til allmän lisa, som man önskat. För öfrigt höra Caserner til inrandmet af en wäl inrättad Fästning. De tider hafwa warit, då man ansedt Fästningswerk omkring sleswa Staden mindre nödige, och at de som nu woro, borde icke underhållas utan så förfalla, och som man har anledning at tro, at et dylikt project sebermera blifwit förkastadt, emedan dese senare ären återigen mycken kostnad är gjord på Fästningswerkens reparation, måna man icke då kan göra sig det hopp, at frandeles, då Kronans utgifter det icke kunna, Caserner, såsom en Fästnings werkliga tilhörighet och ländande til en Garnizons troupps bättre öfsyn och discipline, blifwa, på Kronans egen bekostnad, upbyggde. I anseende til att sådant tyckes det skälige twiswelsmått kunna upstå, om denna Sahlgrenska donationen bdr til Caserne- eller Baraque bygnad hålft och framför all annan nyttig inrättning användas.

Den andra i förslag warande inrättningen är wattuleedningen från Kallebäck.

2:do. Denna wattuleedning har i många tider warit omtalad, skifteswis glömd och på bana brakt, samt för et par år sedan så mycket gouterad och ifrigt önskad, at wälmenande personer började ej allenast tänka på Subscriptioner dertil, utan ock at anställa om stället besende samt afwäntnings werkställande, men det sludnade åter twärt af, antingen derföre at någon betydelig Huswudman fattades, som ägde anseende, at bringa en sådan plan i werket och underhålla hogen dertil, eller af swårighet wid werkställningen, eller af brist på penningar, eller af saknad på flidelig och förfarit folk, som dertil skulle brukas, eller af det hopp man gjorde sig, at den wackra Summa, som framledne Herr Directeuren och Commendeuren Sahlgren af sin gwarlåtenskap ännat til någon nyttig inrättning för Staden, och redan et år, eller mera före hans dödd omtaltes, torde hålft til en sådan inrättning blifwa använd.

I sig self skulle denna wattuleedning blifwa en wacker och lysande sak, som, då den förknippades med en prydelig watten-konsl på någordera af Torsten, skulle förewiga den ädelmodiga gifwarens minne och äfwen blifwa en heder för dem, som til utförandet bidragit. At säga, huru den rätteligen borde göras, hwad den skulle kosta, och huru swårigheter, som antingen sig nu redan förete, eller frandeles kunde uppstå, häst måtte förekommas och häf-

håfwas, är icke hwarå mans werk. Personer, som åga full insigt i sådan
 slags byggnad, behöfde selsfwe nödig tid, at taga belägenheten i ögnafste,
 utforska jordmonens beskaffenhet, och gbra mätningar och afvägningar, med
 mera, innan de kunde författa den tjenligaste och minst kostsamma plan, och
 derefter uträkna kostnaden på allt sammans, så wäl til första inrättningen,
 som til underhållandet i framtiden, at man deraf måtte finna huruwida den
 anslagne Summan wore tillräckelig, eller ej. Innan sådant föregädt är omb-
 jeligt, at annorlunda, än en gros döma om saken. At swärigheter kunna mö-
 ta, må man häst föreställa sig, och fastän de icke skulle wara öfwerwinne-
 lige, torde dock fordras mycket besvär ja kostnad, at undanbörja dem. Icke
 allenast selsfwa källan wid Skallebäck är belägen på en utmark, som Jord-å-
 garne i Skallebäcksbj by kunde påstå warda dem tillhörig, utan och wattu-
 ledning-
 gen derifrån måste nödwändigt dragas genom flere enskildte Jord-ågaras Åkrar
 eller Ångar. Deras samtyske til sådant fordras derföre oumgängeligen. De
 bland dem kunde til öfwentyrs en eller annan finnas egen, och, antingen af
 werkelig eller inbillad skada och olägenhet på deras mark, icke wilja grafning
 och arbete dera tillåta, utan desto drygare ersättning och betalning, och när
 en sådt, wilja alla hafwa, enligt det tänkesätt, som ibland gemene man häst
 hafwer öfwerhanden. Sedan nu allt sådant med mer eller mindre kostnad är
 häfwit, återstår swärigheterna wid selsfwa werkets utfrande. Om Berg skul-
 le möta, som wid wattu-rörens nedläggande icke kan förbigås, måste det
 sprängas til behörig rymd och djuplek, sedan, ehwad wäg man tager, antin-
 gen öster, eller väster om Målbalds-å, til at leda watten in i Staden, och
 med wattu-rören inkomma Konungs-ports eller Drottninge-ports wägen,
 måste på et ställe grafning ske genom samma Å, hwarit afbänning erfor-
 dras, dock på et sådant sätt, at wattu-loppet i Ån icke helt och hållet hindras,
 eller stoppas til skada och mehn för de derwid belägne ågor, hus, werk och
 inrättningar. När man anteligen humnit fram til Staden, måste wid Ko-
 nungs-porten hela wallgrafwen passeras, och rörens nedläggande och infrän-
 de ske midt igenom ingången af porten, ty at dermed gå åt sidan under sels-
 wa Fästningsmuren lärer snart sagt wara en omöjelighet; kanske lättare blef-
 we, at gå från wallgrafwen under Fästningshwalfwet in uti haumen och se-
 dermera in i selsfwa gatan; Wid Drottninge-porten åter torde all passage öf-
 wer wallgrafwen kunna undwitas, och röre-läggningen ske längs efter wägen
 ge-

genom samma port, men sedan man genom endera af desse portar infömmat, blifwer åter en hamn eller Canal in i Staden at passera och afdämna, förrän man finner til någotdera Torget, der man skal stadna och göra wattu=frånget. At allt detta blifwer et beswärtigt och kinstigt arbete, och det ibland anwar både för elägenhet af infartens hindrande genom Stadsporten, under det arbetet påstår och för de in uti Staden från husen til Canalerne i jorden nedlagde källare=rännor skull, som torde finnas ligga i vägen, kan hwar och en lätt föreställa sig, så wäl som ock at kostnaden torde blifwa drygare, än många i hastighet trodt. Swad sem fordras til en någorlunda säker uträkning är myligen sagt. Innan den stedt, wil man calculera, som säga plägs, grofwo modo. Som ifrån Staden til Kassebäck är $\frac{1}{2}$ delis mil, så lærer för fröknigarna skull, ingen mindre längd kunna förmodas, än 6000 alnar ifrån källan til Torget i Staden. Gräfningen wäste ske så djupt, at ingen tjåla eller frost kan hämma, eller stada wattu=loppet. Ådren supponeras blifwa af bly, och dertil med dubbla, eller af 2 längder bredwid hwarandra, på det om något på den ena längan skulle stadas, wattnet måtte fritt löpa genom den andra, till det förra båttrat blifwit. Frågas då, när man betraktar, at Wölbalds=Å, kanse ock walfgrafwen utanföre Konungs=porten, samt en af Canalerne i Staden skola afdämmas och genomgräfwas; och allt hwad sålunda grafwit blifwit, åter behdriwen syllas, igenläggas och jämmas, om icke hwar alm öfwerhuswud at räffa, arbetslöner från Byggningsmästaren til Handtlångaren och alla Materialier inberäknaede, torde komma at stå til 30 Daler S:mt, som för 6000 alnar gör 180,000 Daler S:mt och således en dryg del öfwer den testamenterade Summan. Lägges nu härtil betalning til Jord=ägaren för tillstånd, at gå genom deras ågor, eller äminstone ersättning för gräfning och tramp, kostnaden til selswa källans upgräfwande och samlande af tillräckelige wattu=ådror; des fringnirande och öfverlädande til förwaring för allt grummel och orenlighet, och sidst selswa fontainen, eller wattu=konsten i Staden, hwilken ju pyrdeligare, ju hederligare, men ock tillika kostsamare, så öker det förenående Summa ännu mera. Och hwar wil för öfrigt sonden tagas til hela inrättningens underhåll i framtiden, häst den icke kan kasta något af sig, hwaraf sådant skulle kunna bestridas? Wille man säga at de, som ifrån huswudrören wilja leda bibr til sina hus, at der hafwa källewattnet fräpt til hands, skulle derföre något wist aningen för en gång, eller för

hvarvt är betala, så är det twiswelsmått underkastadt, om många hus-ägare skulle wisja göra sig sådan kostnad, då de ej hafwa längre wäg til fontainen än til Torget, utom det at kostnaden på sådane birör ej kunde blifwa dräglig för andra hus-ägare, än dem, som bo uppå den gatan, der hufwudören förbiltpa. Det är icke utan, at Capitalet kan genom 10 års förräntande ansenligen förökas, häst om ränta räknas på ränta, men här gäller den consideration, som frammanföre förmådt är, at tidens utdrägt kan åstadkomma flere slags owäntade förändringar, hwarpå Testator förmodeligen haft afseende, då han åstundat, at inrättningen snart och inom 2me år warder företagen.

Men hwad förutan alt detta tyckes göra den rätta och sselfwa hufwudfrågan i detta ämne, är, om wattuledningen från Kallebäck är en högstnöd-wändig sak. Alt den wore wacker och åfwen hade förmon med sig, nekas icke, men at den för folkets hälsa skull är oumbärlig, det kan bestridas. Stadens läge wid 3me strömmar, och at den är genomsturen af Canaler, wisar nog-sant at den icke tryter watten, och at det samma, när det häntas på sina rätta ställen, är rinnande, klart och hälsosamt, medgifwer erfarenheten. Underfundom, såsom wid stark storm och mycket rägn, som genom rånstenarne fördrer orenlighet i hamnarne, är det icke behageligt, eller oblandat, men så wäl då, som gemenligen eljest, häntas det wid Slusen, eller straxt utanföre, åfwen som det finnes strömt och rinnande både wid Konungs-porten och i wäl-sira hamnen wid Repare-banen.

Wäststads hela wintren igenom, då frost är, häntas det lika godt hwar man wil i hamnarne, och lärer ingen kunna bestrida des tillräckeliga godhet til kokwatten eller matredning.

Sedan, emot förra tidens bruk, swagdricka mycket blifwit afslagdt och man i det stället bbrjat dricka watten, fordrar wäl smaken, at det skal wara besynnerligen godt, friskt och obemängt, och i det enda afseendet hafwer wattuledningen från en så god källa, som wid Kallebäck är, mycket förmon med sig, men då behofwet i detta mått redan blifwit och widare framdeles kan blifwa tillfredsstädt genom det, at watten från flere af de nära Staden belägne goda källor, dageligen och utan någon särdeles betungande kostnad införes, så tyckes det äminstone förtjena något närmare öfwerwägande, om en så kostsam wattuledning, som denna efter utseende torde blifwa, bdr tillägnas första

rummet blandt de flere nyttige inrättningar, som önska sig Sahlgrenska gåfwan til fundation.

g:tic Dernäst och för det tredje förefommer inrättningert af et Spannemåls Magazin.

Den kan betraktas på tvågehandta sätt, antingen, såsom en blott byggnad til utlag och förwar för Spannemål, som både är säkert för eldsväda, och derhos så inrättad, at Spannemålen blifwer fri för skada af öhyra och icke behöfwer kossam och beswärlig skyffling, för at icke brinna, då et sådant Magazin wore för Spannemåls-Handlande emot hyra at nyttjas, utan och, såsom et ständigt förrådshus af en wis myckenhet Spannemål, lämnad efter Stadens och Landsortens behof til förefommande både af brist och dyrhet wid infallande miswårts år. Blott det förra skulle hafwa god nytta med sig och oftast lätta deras omsorg, som Spannemål införskrifwa och nu måste på fringspridda ställen, icke utan ställig råddhoga för eldsväda, hafwa den utlagd, hwilket ej annat kan än mången gång instränka deras speculationer, at wid favorables conjuncturer sig dermed mera, än til wanlig quantitet förse, hwarför och wore at önska, det et sådant wäl inrättadt Spaunemåls-Magazin wore här på orten at tilgå, och torde wid uträkning af kostnaden dertil finnas, at den donerade Summan kunde wara tilräckelig, i synnerhet som respective Arftagarne selswe äga den plats, som ibland alla är dertil den tjenligaste. Men huruwida en sådan byggnad, ehuru den werkelliger icke är ibland de sjernast nyttiga behof för Staden, bdr blifwa förnämsta föremålet för Sahlgrenska stiftningen, och icke håldre böra anses wara de Handlandes egen försorg tilhörig, lämnas billigt til deras pröfning, som utslaget tilhörer. Det senare åter eller en sådan Spannemåls-Magazins byggnad, hwarmed wore förknippadt et ständigt förråd af uddig quantité Spannemål, at förefomma brist och dyrhet i miswårts år, som ofta på flere orter i Euroza på en gång infalla, och at hålla den för Staden och det omkrig belägna Landet i et jämt och stadgat pris, så at indöp skedde, när prisen woro låga och af-salu, då de bdrjade för mycket stiga och brist spordes, är af ännu större widd och medförde en widsträktare nytta, och derför högst önskeligt, at se en sådan inrättning i werket slåb; men då 30,000 tunnor af Hwete, Råg, Korn och Hafra tillsammans torde wara den minsta quantitet som erfordras

til

til et sådant lager, om deraf wid förefallaande behof skal spörjas tillräckelig werkan, och den fastslåtte donerade Summan til Magazins byggnad och Spanneimåts förrådets inföp omdjeligen kan förslå, til förtigande, at det besyrannde, som härwid erfordras, torde med tiden, då familjen blifwer mera utgrenad och fringspridd, blifwa nog beswärligt och swårt, så lärer en sådan sör och nyttig inrättning ännu få ställas ibland pia desideria, och det med tiden blifwa högsta Regeringens omsorg, at anläggga allmänne Stornhus, om de nöddige pröfwes.

4:to. Den sjerde i förslag warande inrättningen, är et Enke-hus. Härmed lærer förmodeligen förslås et sådant hus, der fattige Enkor af hederligare sländ och hwilkas Männer i lifstiden warit Tjenstemän, eller Borgare och Inwånare af mera anseende i Staden, kunde blifwa intagne, härbergerrande och underhåldne med bättre förmoner, mera ailsance och på en för dem anständigare fot, än som kan bestås i Stadens allmänna Fattighus, hwarest ringare folk af bägge könen intagas, at af elände icke förgås, ty eljest wore imellan et sådant hus och det nu warande Fattighuset ingen åtskillnad. Så wist som en dylik inrättning skulle astorka många lärar och låtta et tärande bekymmer hos Enkor, hwilka af olyckor och deras männers fransfälle blifwit beröswade all utsikt af nöddig utkomst för framtiden, men blygas, at ligga eller wara androm til last, så hederlig och wärdig skulle den och wara, och sioftet af den Man, hwilken dertil användt en del af de häfwer, som han i lifstiden af Gud undfått, ofelbart uti alla tider wälsignas och med tacksamhets tårar besuktas. Men fruktanswärdt är, at 150,000 Daler Samt är för licet Capital, at dermed werkslåta och beständigt underhålla et så beskaffat Enkehush, om det icke skal göras alt för knappt och för nog få personer, ty man lærer så taga för afgjort, at sselfwa Capitalet eller äminstone så sjer del deraf, at ärliga utgifterne wid huset kunna af räntan besfridas, och altid wara i behåld. Då man nu räknar hwad sselfwa Husbyggnaden med des inrättning af et särskildt någorlunda anständigtt rum för hwar person, jemte rum och löningar för Besjeningen, som med matredning och upppassning stola tilhanda gå, tillika med nöddigt bohag kosta wil, och dertil kommer de intagne personers försynande med söda, ljus och wärma, samt medicamenter och Läkartare-lön wid sjukdoms tilfällen, ja och begrafningar, i fall inga släktingar

äro,

tro, som vilja eller kunna dem bestå, så lärer utan tvifvel til att sådant fordras en större fond, än den för handen varande.

Et enda sätt gifwes, at med detta Capital komma hedertigare, men fattiga Enkor til hjelp och underslöd, så at Capitalet i alla tider oförminskat behålles. Det wore, at af årliga räntan 9000 Daler Smt göra en pensions eller underhålds Stat, fördeld i flere Classer efter personernes stånd och värde. Ett exempel sålunda:

1sta Classen för 2 personer, med 300 Dal.	Smt hwardera Dal.	Smt	1600.
2dra Dito för 4 personer, med 500 = =	hwardera = =	= =	2000.
3dje Dito för 6 personer, med 300 = =	hwardera = =	= =	1800.
4de Dito för 10 personer, med 200 = =	hwardera = =	= =	2000.
5te Dito för 16 personer, med 100 = =	hwardera = =	= =	1600.
Öfr 38 Pensionairer = =		och Dal.	Smt 9000.

Wil man borttaga den sista Classen, såsom gifwande minsta pensionen, för at antingen ska antalet af pensionairerne i de högre Classerne eller ock förhöjda pensions Summorne, til så mycket bättre underslöd för dem, som dem njuta skola, eller eljest göra någon annan classification, som tjenligare wara kan, så ankommer det på behag och godtsinnande. Swad nu är förestagit, är allenast exempel-wis.

Utom det en sådan inrättning fordrade aldraminsta omsorgen och beswäret, och flere personer derwid kunde blifwa underslödde, än som kunde intagas i et Enke-hus, torde ock de fläste Enkor på et sådant sätt hållt sniska sig hulpsne, ty en del, som hade barn, dem de ej kunde ställa ifrån sig, kunde icke gagna af den förmonen, at få rum i Enke-huset, och andre åter, hållt af hedertigare stånd, skulle känna någon blygsel, at komma derin, ibland dem, som förut icke varit deras likar, och hwar och en wet, hwad man i många mål får hålla människliga swagheten til godo.

En gäfwad och et underslöd blifwer wäl altid en gäfwad och et underslöd, men får sit värde af sättet, på hwilket det utdelas. Om en Enka hafwer pension af Kongen, eller Kronan, omgås hon med lika heder bland sine wedertlikar och af. Mens wänner, men tvingar nöden henne, at taga
 C
 sils

tillflykten til et färsildt hus, som för nöddlidande är inrättadt, tror hon sig snart blifwa af dem glömd, eller håller hon sig icke själf nog wärdig, at wisa sig ibland dem.

Su mera derföre man betraktar sättet til fattiga, men hederligare Enkors understöd, antingen genom et Enke-hus, eller med wiså Årligen tilldelade pensioner, ju mera skäl tyckes wara för det senare, häli då det förra fordrar en större fond. Det enda inkast man kunde göra deremot, ja wida det icke torde få namn af fördom, är, at det är simpelt och icke med någon utwärtens lysande anstalt och inrättning beledsagadt.

5:to. Man strider widare til den 5te inrättningen, som skulle wara et Arbetshus, hwaruti eller hwarwid nöddslätte, men arbetsföre personer, i brist af tilgång på arbete annorstädes, kunde få förtjena födan, och tiggerier derigenom förekommas. En slikt inrättning är af nyare tiders nyttiga anstalter, som forntiden icke wiste af, och Götheborgs Inwånare, då de för några år sedan, wid det glädjefulla tilfället af war nu warande Allernådigsste Konungs Årönning, började dermed, hafwa den hedren, at hafwa warit de förste, och skwit både Hufwudstaden och flere Städer efterdöme, at likaledes werskälla sådana inrättning. Samma Arbetshus härstädes hålles wäl ännu wid magt af det sammanskott til ungefärligen 22000 Daler S:mt, som dertil första gången gjordes, men oaktadt alt det nit och omsorg, som af de til styrelsen derwid alternerande personer bland Stadens Bergerkap och Inwånare använd blifwit och ännu användes, är samma Capital ansenligen förminskadt, så at skäligen befaras kan, at denna goda inrättning utan nytt understöd icke låter länge kunna bestå. Ingen må heller undra derpå, ty trög affättning på tillverkningar, förlust wid deras försälgning, hushyra och Betjeningens löningar kunna ej annat än göra et så måtteligt Capital otillräckligt.

Suellan et Arbetshus och en Fabrique blifwer altid en wäsentelig Åtskillnad. Wid den senare kan arbetet drifwas efter förmågan och affättningen, äfwen och nedläggas, om den ej bär sig; der nyttjas ej heller annat, än skickligt och hwat folk, som förskickas, när man ej finner sig nögd med dem. Men wid Arbetshus är det icke så, der hwar och en fattig, i grund af inrättningen, har rättighet, at få sådant arbete, som han göra kan.

Alla års icke lika wäl hwade i spånad eller annan slögd, derföre blif-

wer mycket af det som tilverkas, mindre godt och dugeligt och måste antingen til husets skada blifwa liggande och wara förskämning underkastadt, eller säljas med förlust, som alt besyrfes af erfarenheten. Et Arbetshus kan således aldrig bestå af fruktenssen på tilverkningarne allena, utan fordras nödwändigt et så stort Capital, at jemte infköp af rudimaterier och andre behof, råntan deraf må kunna fylla det som brister. I detta afseende skulle Sahlgrenska Donationen komma Stadens Arbetshus oförlifneligen väl til pass, och ingen kunde annat säga, än at den wore väl använd, samt i alla tider hedrade den ädelmodige Gifwarens minne. Många torde dock hysa den tankan, at Götheborgs Inwånare som aldrig lätit någon af sina nyttiga och af deras gisnildhet beroende inrättningar förfalla, väl låra finna utväg, at uprätthålla detta Arbetshus, och at bemänte Donation häldre kunde användas til något annat, som wore ej mindre nyttigt, och hwaraf Staden ännu är i behof. Och detta gifwer anledning, at

6to. Omta anläggningen af et Lazaret eller Sjukhus.

Lazarettens nytta är i gemen så erkänd at det är onödigt utbreda sig i någon widlyftighet derom. Hwad är dyrbarare för människan, än hälsan? Hwad är mera rörande at se, än en sjuk uslinge? Hwad är wärdigare föremål för människofjärleken, än at lisa den, som plågas? Hwad werkar mera på Statens wälgång och folk förökningen i riket, än sjukdomars förekommande och botande? Sjelfwa fattigdomen är drägelig och finner altid någon utväg med sund kropp och friska lemmar, men får den sjukdom i följe med sig, och wanfödsel kommer dertill, då är människofeländet i sin högd. Men hwarmed lättas och hjälres det bättre, än med Lazarets inrättningar, och hwad bidrager mera til Läkareskonstens yrkesfran och tillväxt än desse? Hwad nytta har icke wisat och wisar dageligen Lazarettet i Stockholm? Högst afseerheten har insedt angelägenheten af fleres anläggande i riket, och årlige insamlingar dertill äro påbudne. Flere Städer hafwa redan inrättning deraf. Götheborg den andra Staden i riket, är ännu deraf både i saknad och behof. Ingen kalle för Lazaret et litet Cur-hus, som Staden i flere år haft, at der insätta och under Stads-Chirurgi uppsikt låta bota några lidertlige af Venerisk smitta angreppne quinspersoner, för at hindra, at sådan smitta genom dem ej måtte utbredas äfwen til de ofskyldige. Det är utan all sonda, utan behörig

inrättning til sjukas rätta skötsel med mat, dryck och annat, och är Staden til last i andre utgifter. Huru många andra swåra både ut- och inwärtessjukdomar gifwas icke mer än Veneriske, som kunna få bot i et Lazaret? Sjelfwa det på Kronans befohlnad här uppbygde Lazaretet för sjuka af Garnizonen har aldrig kommit i gång eller verkställighet, mer än til byggnaden. Det är sant, at man kan hafwa hopp, at med tiden se et Lazaret äfwen för detta Län inrättadt af den fond som genom collecter wid Bröllop och Warndop icke ärligen insamlas, och at samma uti denna Staden, såsom den förnämliga i Länets warder anlagdt, men hwad tid fordras icke, innan en sådan fond blifwer tillräckelig til et Lazaret för et Län, och måtte icke et Läns Lazaret håldre bör finnas midt i Länets, der och Provincial-Medicus bor, än wid ändan deraf? Desutan kan och detta wäl hindra, at Görheborg, som hafwer Brand- och Assurance-Contoir för sig sjelft, Enke- och Pupill-Cassa för sig sjelft, Worn- och Fattighus för sig sjelft, må och hafwa et wäl inrättadt Lazaret för sig sjelft, til så mycket bättre plats och utrymme för sine egne sjuka, och til undwikande af det twång, som deltagandet med andra på många handa sätt med sig förer? man tror icke. Och när så är, kan då wäl framledne Herr Directeurs och Commendeurs Sahlgrens wackra och ansenliga gifwa bättre än härtil användas?

Man minnes ännu, at han ofta sjelf i lifstiden i sällskap med sina wänner både omtalat och bunnat denna saken, och när han uti sin disposition icke glömt den, så fastän han, som förmodeligen hörde många förslager, huru hans tillämnade gifwa til Stadens nytta bäst måtte användas, men för flera göromål, ålder och påförligande ödd, icke hade råderum, at stadga sit eget beslut derom, utan lämnade walet til sine arftagare, wäl wetandes, at de på bästa och wärdigaste sättet skulle upsylla hans afficker, så kunna dock desse, wid wälhandet af Lazarets inrättningen hafwa den förnöjelse, at den, så wäl som något annat tört hans i lifstiden människo-kära hjerta.

I synnerhet och förutan allt annat kunde Staden förmodeligen winna den lyckeliga förmon deraf, at personer, som uti Canalerne eller Hamnarne ofta falla i wattenet och såsom liflöse uptagas, kunde genom tidig och rätt skötsel i Lazaretet blifwa räddade, ty oaktat Politien i Staden til så mycket mera upmuntran för Stadens Läkare utgåst et wist premium dertföre, har dock för-
föt

sål dermed ännu icke welat lydas, som dock bättre kan förmodas i Lazarettet, der både nödige Instrumenter och andre requisita straxt äro til hands, mera tid gifwes, och Äfwen et oftare sysslande dermed tillkyndar mera erfarenhet och färdigare handtag.

På dem, som i Lazarettet med ödden afgingo kunde och anställas Anatomiska Sectioner så wäl til bättre utdrånande af sjukdomens art och beskaffenhet, som til undervisning för Fälsklärs Lärningar och Gesäller, samt annan ungdom, som wäl Läkare wetenskafpen til deras föremål. Om tiden så medgifwer för den antagne Medicus, kunde han och hålla föreläsningar i Barne- morisse wetenskafpen, til Äfwentyrs och uti Bothanigwen, hwarutinnan ingen nu för tiden ungdomen härskådes undervisar, ja, om Lazarettet skulle med tiden kunna få en Bothanisk Trädgård, hwaraf det kunde hämta en del af egne officinalier samt förse Apotheken dermed; så skulle det ännu mera prisa både den, som gåsuan gifwit, och den som henne til så mångfaldig nytta utsträckt.

Det kommer nu dernäst an uppå, at wisa, det et Capital af 150,000 Daler Smt är tillräckeligit, at inrätta och widmagt hålla et Lazaret för denna Stad. Man tørde derom blifwa öfwertygad, då man skårskådar hos följande förslag. Om det än uti hwar och en Artikel icke hafwer yttersta noggrannhet, utan uti et och annat kunde fordra någon jämföring, så lærer dock hufwudsaken eller fondens tillräckelighet blifwa utan gensago, och om man under tid af et år eller halftannat, som lærer löpa förbi, innan hufet blifwer färdigt och inrättningen kan taga sin början, låter Capitalet börja göras fruktbart, så äro någre Tusende daler mera wundne, at hjälpa och understödda, hwad som wore för knapt uträknat. Capitalet blifwer alltså öfbrminskat til detta behof, och ankommer det på Respective Wederbrändes wisa anstalt, at så gärda omkring det, at det af ödsfall och andre förändringar i alla efterföljande tider skå från inrättningen blifwa orubbadt.

Förslag til et Lazaret för Götheborg och underlig- gande Gebit med 12 Sjuksängar.

Sjelfwa Huset tyckes böra bestå af följande rum och lägenheter:

- 4 Sjuk-rum tillbörligen stora med sina eldstäder.
- 1 Sal eller Operations rum.
- 1 Stuga och en Kammare för en Hushållerska.
- 1 Kammare för 2:ne Sjuk-Eldstörkor och en Piga.
- 1 Kammare för en Dräng.
- 1 Kjöf med Vakugn.
- 1 Skafferie derintill.
- 1 Rum eller Contoir för en Inspector.
- 1 Dito för en Fältskårs-Gesäll, at altid wara wid handen.
- 1 Källare.
- 1 Bryggghus tjänande ock til Twättstuga, med rum för Mangel.
- 1 Webbod.
- 1 Afrådesrum, och 1 rum för 2:ne Ker, om man dem hafwa wil.

Winden öfwer huset tjänar til torkning för kläder, hwarjemte der kan göras afffrankning til de Sjukas kläders förwarande

Som et dylikt hus ej synes blifwa mycket stort eller fordra kossam inredning kan dess kostnad, om det än bygges af sten, jemte sjelfwa platsens inbyp, ej förmodas stiga öfwer = = = Dal. Samt 15000.

Första uppsättningen eller inbypet af 12 sängar med sparr-lakan, sängkläder och 2 par lakan til hwar Säng, beräknas til 150 Daler Samt för hwar säng och gdr = = Dal. 1800.

Sängkläder för Hushållerskan och Dienstefolket, samt Fältskårs-Gesällen, första inbypet = = = = 300.

2 dusin Lintyg til ombyte för de sjuka a 5 Dal. Samt stycke, efter första inbypet = = = = 120.

Kjöfs och annan nödig redskap, första inbypet = = = = 180.

Således til första inrättningen = = Dal. Samt 17400.

Ar.

Årlig Utgift och Stat.

Til Årliga Interestet för ofwannående til första inrättningen af Capitalet använde Dal. 17400 S:mt = Dal.		1044
Tolf sjuke personers födda och underhåld lärer för hwardera om dagen ej kunna beräknas högre än til 16 bre S:mt, och som sällan händer at någon sjuke, då han rätt skidtes, lärer behöfwa wara öfwer 6 veckor eller 42 dagar uti Lazaretet, emedan han innan den tiden antingen blifwit frisk, död, eller såsom obotelig bör utsläpas, i följe hwaraf på Lazaretet året igenom kan intagas 96 personer, så behöper underhållet för et dylikt antal = = = = Dal. 2190.		
Men som de fläste sjuke, under förefskrifwen wiss och behörig diæt, ej lära uti en wiss portion, bröd, dricka och tunn soppa kunna förtära hwar dag för 16 bre S:mt, ej eller-år at förmoda, då Lazaretet endast blifwer för denna Stad, at hwar dag hela året igenom 12 sångar skola wara intagne, utan någre, längre eller kortare tid, komma at stå ledige, så torde man på förenämde Summa Daler 2190, kunna årligen hafwa $\frac{1}{3}$ te- dels besparing, eller = = = = Dal. 438.		
Då återstå = = = = Dal.		1752
1 Medicus Årlig lön = = = =	600	
1 Fältskår dito = = = = Dal. 500.		
Til bandager = = = =	50.	550
1 Patient Gesäll, som bor i huset, lön = 150		
Kostpenningar a 1 Daler om dagen = 365.		515
1 Inspector, som beförjer hushållningen och införet, samt håller räkningarne, har sit Contoir i huset = =		400
Transport		4861

	Transport	
I Hushållersta, som bor i huset, besörjer matrening, tvättning, slåders lagning och renhållning, årlig lön = = = Dal. 100. Kostpenningar beräknas til I Dal. om dagen 365.	486	
2me Sjuk-wakterstor, Hushållerstas til hjelp, hwardera i lön 50 Daler = = = 100. Kost för hwardera 24 öre om dagen = 547. 16.	465	
I Piga årlig lön = = = Dal. 40. Kost a 24 öre om dagen = = = 273. 24.	647	16
I Dräng som hugger ved, bår watten och går åreuder lika lön och kost med Pigan = = = Dal.	313	24
20 sammar wed a 10 Daler = = = = =	200	
5 Lisp. Ljus a 12 Daler = = = = =	60	
Madicamenter, efter Pharmacopea pauperam, som (efter Kongl. befallning bår följäs wid alla Lazareter =	500	
Förefallande begrafningar = = = = =	60	
Til Sång- och Linklåders samt annan redskaps årliga förbättring = = = = =	130	
Såpa til tvätt och slådsor til tjenstefolk = = =	60	
Årliga Reparationer och Contributioner för huset =	189	
Summa Daler	7800	

På 9000 Dal. Smit, som är årliga interestet af 150,000 Dal. Smit's Capital blifwer således et årligt öfverskott af 1200 Daler, tjenande til fylnad och hjelp, om det ena året skulle förefalla någre flere utgifter, än i det andra; och ehuruwål man för Hushållerstas och tjenstehjonens uträknat et wist om dagen för kost, är dock icke meningen, at hwar och en skulle få sådana penningar ut, at sielf derföre skaffa sig födan utom huset, utan är det gjordt endast för uträkning skull, at antingen derefter upböpa och inlägga nöddige matpersedlar, eller öf beinga med Hushållerstas, at dem derföre föda, och skulle man tro, at hon med en Summa af 1460 Dal. Smit hwartil hennes och folkets kost

Poft är beräknad, kan sig self och fyra tjenstehjon med mat och dricka tillräde-
ligen förse, sa at hon äfwen skulle åtaga sig det för mindre Summa, om man
skulle finna för godt, at til besparing för huset ingå med henne derom i beting.

På det Husbyggnaden ej måtte blifwa för stor och kostsam, har man
icke föreslagit boningsrum i den samna för Medicus, Fältstären och Inspecto-
ren, emedan de uti en Stad af ej större widlyftighet, än denna, wäl kunna
bo utom huset, och ändå wisa tider på dagen hafwa tillsyn på de sista, äfs-
wen som och ingen större lön är föreslagen för Inspectoren, än 400 Dal. Smt,
aldensund dess gdomål ej låra blifwa trägnare, än at någon person, som
tillika hafwer en annan liten syssla, kan den bestrida, warandes nog, at han
hafwer et särskildt rum i huset, at förwara sina räkenskaper och sitta uti, när
han någon stund på dagen är dermed sysselsatt.

Uträkningen har man stält i Daler Silfvermynt, emedan man i all-
mänhet ännu icke är rätt wan wid Riksdalers räkningen, hwarefter Staten
dock lätt kan inwättas, i fall härmed kommer til werksällighet.

den 10 Maji 1777.

Magnificum & ingens, quod nulla
rapiat dies, prodesse Miseris.

SENECA.

Utdrag af Protocollet, holdit hos Borgmästare och Råd, å Götheborgs Rådhus, d. 17 Martii 1779.

S. D. **M**agistraten lät sig föredragas en af Cancellie-Rådet och Commen-
deuren af Kongl. Maj:ts Wasa Orden, Högwälborne Herr Ba-
ron Clas Allströmer ingifwen skrift, som uplästes så lydande:

D

S. T.

S. T.

Genom 2 §. och 2 Momentet uti min framledne färe Swärfaders Directeurs och Commendeurs af Kongl. Maj:ts Wafa Orden, Högådle Herr Nicolas Sahlgrens Testamentariska förordnande af d. 8 December 1772, som til wällofl. Rådhuswä-Rätten inom laga tid blifwit ingifwit, har bemålte min färe Swärfader gifwit sine efterlämnade Strögdods i Halland, som ej hdra under Gålewadhols och Dahls Säterier, utan öfwer hwilka afl. Caspar Grimbeck haft Inspektion, til någon nyttig och beständig inrättning här i Götheborg efter mit och min färe Broders, Wälborne Herr August Alströmers godssinnande och fdransjaltning; dock lämnat til wår frihet, at annorlunda och til wår enskilda förmon Disponera desse Strögdods, allenast wi til besagde inrättning besögrde et Capital af Femtio Tusende Daler Smt och derjemte en Årlig säker inkomst af Tyra Tusende Dal. samman mynt, hwarfbrutan min färe Swärfader, efter bemålte min färe Broders ödd, d. 21 April 1774 Auctoriserat Directuren Högådle Herr Martin Holtermann at i samråd och gemensamt med mig besyfra om efterlefwandet och werkställigheten af hwad han angående denna nyttiga inrättning stadgat: Til följe hwaraf jag och wälbemålte Herr Directeur, efter min färe Swärfaders ödd, häröni under ömaste sorgfällighet med hwarannan öfwerlagt; men ej kunnat genast fatta något wist beslut hwad slags Inrättning med bestånd skulle wara den nyttigaste och bästa, utan trodt öf handla försigtigast, at häröfwer först hdra andras råd och tankar, til hwilken ända och i anledning af et til mig ankommit Anonymt bref jag sådant d. 28 October 1776 uti allmänna tidningar kungjort och til upmuntran utloswat twänne beibningar af Ettusende och Femhundra Daler Smt til dem som inom 1777 års slut gofwo mig bästa rådet härutinnan.

I anledning af de inkomne swar och förslager, af hwilka i synnerhet twenne warit med sådan mogen rådhighet författade, at jag til Auctororne deraf utbetalt besagde utloswade Premier, hafwa Herr Directuren Holtermann och jag stadgat wårt beslut til et Siukhus inrättande här i Götheborg under namn af Sahlgrenska Lazarettet, hwilket öf närmast inflämmer med min sal. färe Swärfaders uti det Testamentariska förordnandet yttrade wilja och wälbehag.

Denna Lazarets inrättning hade jag tänkt näsleddit år werkställa, men ej allenast min allmänt bekante sukdöm som fbranlåt mig, at resa bort til bostedens sökande, utan öf min underdåniga skyldighet, at efter Kongl. Maj:ts

nådigste Kællelse, bewisfa den nu lykkelige Svererständne Riksdag, hafwa härwid lagt hinder i vägen, och då jag nu företagit mig, at sätta mit beslut uti sin behöriga fullbordan, finner jag, at til förenemnde Lazarets inrättning mi i början årfordras större penninge-utgifter, än med det anslagne Strögodsets Årliga afkomst mjeligen kunna beskridas, hwarföre nödvändigt blifwer, at widtaga den utwäg, som min kære Swärfader uti Testamentet lämnat och föreskrifwit at til enskildt förmon disponera detta Strögods och deremot til besagde Lazarets inrättning och bestånd besörja et Capital af Femtio Tusende Daler Silfvermynt och derjemte en Årlig säker inkomst af Fyra Tusende Daler samma mynt: Men aldensund sleswa Strögodset uti des nu warande stånd, bestående merendels af swaga och illa håftrade Hemman, besutne af mindre idoge Åboer, af hwilka många ej kunnat utgåra sina räntor, ej är swarande emot et sådant Capital och Årlig inkomst, så framt det ej genom kostsamme nya inrättningar och hushållnings anstalter, samt penninge-förskotter til upodling, främdeles torde kunna förbättras och derigenom bringas til större affomst; Fördenstut och som detta på osäkre och äfventyrlige försköt, om det wil lyckas eller ej, måste ankomma, så at jag och min kære Broder Commerce-Rådet och Riddaren af Kongl. Maj:ts Wasa Orden Högmålsborne Herr Baron Patrik Alströmer, såsom vår kære Broders = Dotters Wälborna Fröken Anna Margaretha Alströmers tillförordnade förmyndare, under Svererwägande af sådant allt, ej wäga at å hennes wägnar och med hennes penningar uti en sådan med ansvar kedebsagad lösning och äfventyrlig upodling, deritil penninge förskotter årfordras, ingå; utan bemålte min kære Broder så wäl som Directeuren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wasa Orden Wälborne Herr Jacob von Utfall såsom tillförordnad god man å bemålte min Broders = Dotters wägnar sig alt deltagande uti ofwanneemde Strögods inlösande och Disposition affsagt; altså och til at likwäl nu utan försømmelse kunna ej allenast winna ändamålet, til Sjukhusets inrättande och underhållande, utan och at derjemte få tilfälle, at gifwa Allmogon i Halland efterböme, huru de swage och genom wanhäfd nu mindre lönande Hemman, kunna genom slit, arbete och kostnad til både enskildt och allmän nytta uphjelpas, föranklætes jag härmedelst wördsammeligen tillkänna gifwa, at jag på winst eller förlust nyttjar min afl. kære Swärfaders förklarade wilja uti Testamentet, at til min enskildta förmon och ägo antaga och Disponera merbesagde Hallandska Strögods,

emot det jag till Sablgrenska Lazarets inrättningen härslådes nu genast besörjer
 ofwannande 50,000 Daler Småt, eller Åtta Tusende Dryhundrade trettiofire
 och en tredjedels Riksdaler specie Capital och derjemte en årlig säker inkomst
 af 4000 Daler Småt eller Sexhundrade Sertiosex och tvåtredjedels Riksdaler
 specie, samt således sielf blifwer ägare, enligt Testamentet, af hela det Sör-
 gods, som uti min salige Swärfaders lifstid, warit under Caspar Grimbecks
 Inspection, bestående uti efterblifwande Hemman och lågenheter, nemligen: Uti
 Hallands Låhn, Halmstads Hårad och Skättåkra Socken, Haffered et helt
 Skatte-Grälse, Åya Wärten Påfwels gård Et fjerdedels Grälse och Trefjerde-
 lar Skatte-Grälse, Kjårva Anders gård Et helt Skatte-Grälse, Nitra Maa
 Kierstins gård et helt Grälse, Torbjöndhulle et helt Grälse, Digerhulle et helt
 Grälse, Håselhulle et helt Grälse, Högghulle Bengts gård et helt Grälse, Käl-
 arp Pers gård et halft Grälse förmedlat til trettiondelar, Långilt et helt
 Grälse, Gråsås et helt Grälse, Maa Anders Pers gård et helt Grälse, för-
 medlat til trefjerdedelar, Vrehulle et helt Grälse, Kjårva Bengts gård et helt
 Grälse, Maa Anders Jöns gård et halft Grälse, En Skattlagd Sägqwarn här-
 under, nyttjas til halfwa Hemmanet Maa Anders Pers gård, Gåshulle et
 halft Grälse, En Wackestuga härunder, Högghulle Jöns gård et halft Grälse,
 Klefwa Per Pers gård et halft Grälse, Skeppshulle et halft Grälse, Kuls-
 bol et halft Grälse, Werbol et halft Grälse, förmedlat til en tredjedel, Eger-
 nestått et halft Grälse, Stråmmilt et halft Grälse, Gabelynga en fjerdedel
 Grälse, förmedlat til en sextonbedel, Et Torp härunder, Stenhuset kalladt.
 Qvibille Socken: Skogby Per Lars gård et helt Grälse, förmedlat til trefjer-
 dedelar, Skogby Jöns Pers gård et helt Grälse, förmedlat til trefjerdedelar,
 Skogby Berg et helt Grälse, Torlunda et helt Grälse, Tronarp et helt Grälse;
 Råfwinge Socken: Underlunden Jon et helt Skatte-Grälse, En Wackestuga
 härunder, Underlunden Swen et helt Skatte-Grälse, Täckinge Swen Anders
 gård et helt Skatte-Grälse, Skogsgård et helt Grälse, Kronogård et helt
 Grälse, förmedlat til et halft, Solkestad et helt Grälse, Brännarp Mils Brum
 et halft Skatte-Grälse, Brännarp Swen Jöns gård et helt Grälse, förmed-
 lat til et halft, Brännarp Per Dis gård et helt Grälse, Råfwinge Hans gård
 et helt Grälse, förmedlat til et halft, Sostorp et halft Grälse, Fjelgime fjer-
 ding, Spånstads Per Pers gård et helt Skatte-Grälse, Spånstads Erik Swens
 gård et helt Skatte-Grälse, Spånstads Per Jöns gård et helt Grälse. Sön-
 drum

drum Socken: Mellby Jöns Anders gård et helt Skatte-Grälse, Ekterånga
 et helt Grälse, förmedlat til fem-åttendedelar, Söndrum Hans Jacobs gård et
 helt Grälse, Bergs gård et helt Grälse, förmedlat til et halft, Trotterberg An-
 ders Nanes gård et helt Grälse, förmedlat til et halft, Mellgård en sjerde-
 del Grälse, förmedlat til en Åttondel, Sammarp Jöns Ols gård et helt Skat-
 te-Grälse, Sammarp Olof Pers gård et sjerdedels Skatte-Grälse, Seagård
 et helt Grälse, Onsjö Johanna Nanes gård et helt Grälse, förmedlat til fem-
 åttendedelar, Et hus härunder, Kjällstugan kallad, Onsjö Nils Anders gård et
 helt Grälse, förmedlat til fem-åttendedelar, En Backestuga härunder, Trulstestuga
 kallad. Vils Härad: Brittas gård et sjerdedels Grälse. Harplinge Socken: Risarp
 Bengt et halft Grälse, Hallen et halft Grälse, Mannarp et halft Grälse, Skepparp
 et halft Grälse. Getinge Socken: Sönerys et halft Grälse. Tönnerljö Härad, Breared
 Socken: Måale et helt Grälse. Tönnerljö Socken: Bökullst Pål Jöns gård et
 helt Grälse, förmedlat til tresjerdedelar. Årstaas Härad, Ektra Socken: Uddaweka
 et sjerdedels Grälse. Skrea Socken: Weka et halft Grälse, Skrea Härdesgård
 et halft Grälse. Gunnarps Socken: Sotanäs et helt Grälse, Et Torp härunder,
 Joarsbo et halft Grälse, Et Torp härunder, Bothuset kalladt, Toklunga
 Tore et helt Grälse, Zulle et helt Grälse. Drängered Socken: Måsaröd
 knut et halft Grälse. Krogered Socken: Kurile Olof Hans gård et sjerdedels
 Grälse. Faurås Härad, Sibbarps Socken: Bjödeby Jöns Swens gård et helt
 Grälse. Gunnarp Socken: Kornarp Edtars gård et halft Grälse. Gällared
 Socken: Gunnabus Kjerstin et helt Grälse, förmedlat til et halft, Skjell-
 storp Olof et helt Grälse, förmedlat til et halft, Skjellstorp Per Swens
 gård et helt Grälse, Gunlered et halft Grälse, förmedlat til fem-sextondede-
 lar, Skog Per Pers gård et helt Grälse. Ullared Socken: Torp Anders
 Årfrwids gård et helt Grälse, Et Torp härunder, Heden kalladt, Måsiö Tore
 Olofs gård et helt Grälse. Himle Härad, Grimmeton Socken: Mjödawad et
 helt Grälse, förmedlat til tresjerdedelar, Brogården Lars Jöns gård et helt
 Grälse, Et Torp härunder, Gåsebacken kalladt, Backagård Lars Pers gård et
 helt Grälse, förmedlat til tre-sjerdedelar, En Ång, Drångebergsslåt kallad,
 brukas härunder, Pukasten Per Jöns gård et helt Grälse, förmedlat til fem-
 sjettedelar, Toftan Swen Ekfils gård två-tredjedelar Grälse, Björne Ekfil
 Erik's gård et halft Grälse, Grimmeton Anders Pers gård et helt Grälse,
 Grimmeton Tje Anders gård et helt Grälse, Zule Swen Lars gård et halft

Frälse, Skättgården Lars Eskills gård et helt Frälse, Gårdshöene Nils Bengts gård et helt Skatte-Frälse, Tjärby nygården Nils Bengts gård et helt Skatte-Frälse, Lina måsen et helt Frälse, förmedlat til tre-sjerdedelar, Tjärby Eskil Dlofs gård et helt Frälse, Tjärby Björn Bengts gård et helt Frälse, Englarp Per Lars gård fem-sjettebelar Frälse, Nackhälla Karin Dls gård et helt Frälse, förmedlat til tre-sjerdedelar, Korndal Anders Måns gård et helt Frälse, Et Torp, Kafeldsa kalladt, Et Torp eller hus, Helenas kalladt, Et Torp eller hus, Danske Bengts hus kalladt, Et Torp eller hus Nien kalladt. Röllstorp Socken: Röllstorp Märten Pers gård et halft Frälse och et halft Skatte-Frälse, Röllstorp Jöns Truls gård et tredjedels Frälse och två-tredjedelar Skatte-Frälse, Röllstorp Anders Swens gård et halft Frälse, Röllstorp Ewen Eriks gård et helt Frälse, förmedlat til två-tredjedelar, Backagård Börje Björs gård et helt Frälse, Hallagård Hans Dlofs gård et helt Frälse, Skjårtene Börje Helljes gård et helt Frälse, Skjårtene Lars Swens gård et halft Frälse, Skjårtene Anders Bengts gård et halft Frälse, Skjårtene Dlof Anders gård et helt Frälse, Skjårtene Lars Hans gård et helt Frälse, Skjårtene Eskill Dlofs gård et helt Frälse, förmedlat til tre-sjerdedelar, Stenahunga Lars Håljes gård et halft Frälse, Stensarud Lars Eskills gård et halft Frälse och et halft Skatte-Frälse, Stensarud Ewen Anders gård et helt Frälse, Mutene Anders Jöns gård et helt Frälse, Mutene Börje Anders gård et helt Frälse, förmedlat til två-tredjedelar, Mutene Måns Anders gård et halft Frälse, Mutene Lars Pers gård et helt Frälse, förmedlat til tre-sjerdedelar, Mutene Asmund Måns gård et halft Frälse, Mutene Per Anders gård et halft Frälse, Mutene Nils Dlofs gård et halft Frälse, Mutene Anders Pers gård et helt Frälse, förmedlat til et halft, Hinnagård Dlof Swens gård et tre-sjerdedels Frälse och två-tredjedels Skatte-Frälse, Knutsböke Bengt Anders gård et halft Frälse, Linnarp Ewen Anders; gård et helt Skatte-Frälse, Linnarp Dlof Gjöbchar's gård et helt Skatte-Frälse, Linnarp Börje Swens gård et helt Skatte-Frälse, Ryen Dlof Donnas gård et halft Frälse, Obbhulle Anders Jöns gård et halft Frälse, En Dwarn härunder, Forrbäck's Dwarn kallad. Skjellinge Socken: Kulparp Nils Dlofs gård et helt Skatte-Frälse, Kulparp Lore Dlofs gård et helt Frälse, Attarp Alte Dlofs gård et helt Frälse, förmedlat til två-tredjedelar, Attarp Dlof Dlofs gård et helt Frälse, förmedlat til två-

tredjedelar, **Utarp** Anders Dlofs gård et helt Frälse, **Utarp** Bdrje Es-
 björns gård et helt Skatte-Frälse, **Stjellinge** Jöns Gunnars gård et helt
 Frälse, **Maa** Dlof Jöns gård et helt Frälse, **Stjellinge** Håkan Ingemars
 gård et helt Frälse, **Ragnarp** Anders Bengts gård et halst Frälse, **Rag-**
narp Dlof Dlofs gård et helt Frälse, **Ragnarp** Gunne Swens gård et helt
 Frälse, **Ragnarp** Bengt Dlofs gård et halst Skatte-Frälse, **Råswastorp**
 Anders Heljes gård et helt Frälse, förmedlat til tre-sjerdedelar, **Råswastorp**
Wörn Hans gård et sjerdedels Frälse, **Bösarp** Gunne Dlofs gård et helt
 Frälse, **Brosfarp** Bdrje Håkans gård et helt Frälse, förmedlat til tre-sjer-
 dedelar, **Frågnared** Märten Dlofs gård et helt Frälse, **Liagårde** Ewen
 Bdrjes gård et helt Frälse, förmedlat til fem-sjettedelar, **Elmås** Jon Bengts
 gård et helt Frälse, förmedlat til fem-sjettedelar, **Smedebol** Dlof Bdrjes
 gård et halst Frälse, förmedlat til tre-åttondedelar, **Siggebol** Ewen Tor-
 björns gård et halst Frälse, **Egård** Anders Bdrjes gård et helt Skatte-Fräl-
 se, **Kult** et helt Frälse, **Wit** Per Nils gård et helt Frälse, **Snödahl** An-
 ders Heljes gård et helt Frälse, förmedlat til fem-sjettedelar, **Et** Torp här-
 under, **Erlebygget** kalladt, **Måshult** Bengt Jöns gård et helt Frälse, för-
 medlat til fem-sjettedelar, **Slåne** Anders Lars gård et helt Frälse, förmed-
 lat til tre-sjerdedelar, **Slåne** Lars Jöns gård et helt Frälse, förmedlat til
 två-tredjedelar, **Slåne** Ewen Lars gård et helt Frälse, förmedlat til två-
 tredjedelar, **Stra** Lya Lars Anders gård et helt Frälse, förmedlat til fem-
 sjettedelar. under detta Hemman en Vackesluga, **Nedra** Lya Jon Bdrjes gård
 et helt Frälse, **Togarp** Lars Lars gård et helt Frälse, **En** Sägvarn här-
 under, **Togarp** Hållse Pers gård et helt Frälse. **Nöslinge** Socken: **Berg**
 Gunne Nils gård et helt Frälse, förmedlat til fem-sjettedelar, **Wösklinge**
 Bdrje Nils gård et halst Frälse, **Wösklinge** Nils Gunnars gård et halst Fräl-
 se, **Harsås** Lars Dlofs gård et helt Frälse, förmedlat til fem-sjettedelar,
Skallefall Lars Anders gård et helt Frälse, förmedlat til fem-sjettedelar,
Björnsten Ingemar Arfwids gård et sjerdedels Frälse, **Stammerhult** Larses
 gård et helt Frälse, **Dalagården** Anders Arfwids gård et halst Frälse. **Ac-**
terkulla Anders Ojsthrs gård et sjerdedels Frälse, **Stora** Bösås Wörn Tor-
 björns gård et helt Frälse, förmedlat til fem-sjettedelar, **Lilla** Bösås Erik
 Nils gård et halst Frälse, förmedlat til et sjerdedels, **Ableshult** Gunnar
 Swens gård et halst Frälse, **Wit** Gunne Åkes gård et helt Frälse, **Et** Torp
 här-

härunder, Sandbroacken kalladt, Måsabågna Ewen Pers gård et halft Frälse, Vidris Lars Dlofs gård et halft Frälse, Borrås Lore Nils gård et helt Frälse, Bockhult Lars Håkans gård et helt Frälse, Kulta Anders Håkans gård et halft Frälse, Småris Dlof Lars gård et fjerdedels Frälse, Kulegården Anders Wjörns gård et fjerdedels Frälse, Bockholmen Jöns Bengts gård et fjerdedels Frälse, Bockholmen Anders Tolfs gård et fjerdedels Frälse, Gullfired Per Jöns gård et halft Frälse, förmedlat til et tredjedels. Hwalinge Socken: Olofstorp Ewen Swens gård et helt Skatte=Frälse. Spannarp Socken: Spannarp Ewen Lars gård et helt Frälse. Linberga Socken: Tofta Lars Nils gård et helt Frälse. Wilke Hårad, Wård Socken: Backa Ewen Jöns gård et helt Skatte=Frälse, Backa Wörje Nils gård et halft Frälse, Backa Anders Pers gård tre=fjerdedelar Frälse, Backa Nils Anders gård et helt Frälse, förmedlat til et halft, Bua Wörje Nils gård et helt Frälse, förmedlat til et halft, Bua Nils Pers gård et helt Frälse, förmedlat til et halft, Bua Per Swens gård et halft Frälse, Biskopsbagen et helt Frälse, Wändelsö Klases gård et helt Frälse, Kjådered Per Nils gård et helt Skatte=Frälse. Sällestorp Socken: Solmåkra et fjerdedels Frälse. Tilfamman uti förmedlat Hemmantal, Eshundrade sprationssu och tre=åttondels Hemman, bestående af Eshundrade Tjugutre och et Tjuguffers=bedels Frälse samt Tjugusfya och et tredjedels Skatte=Frälse Hemman.

Nu på det Sahlgrenska Lazaretet härstädes, sedan förberörde Attatusende Trehundrade Trettioire och en tredjedels Riksdaler specie Capital dertil af mig blifwit besörgdt för ofwanberörde Arliga inkomst, måtte äga så mycket förre och fullkomligare säkerhet; så och ehuru wäl jag i anseende til Capitalet 8333 $\frac{1}{2}$ Riksdaler specie såsom den köpe= och löse=skilling jag nu måste utbetala och til Lazarets inrättningen använda, är förankäten at beställa min ågande rätt til de upräknade Fastigheter med behörig Lagfart, upbud och fastla; så förbinder jag mig likwäl at denna Lagfart ej skal ske til Lazaretets försking, utan härmedelst updrager Lazaretet full panterättighet uti samma Storgods til säkerhet så wäl för ofwanneunde löse=skilling Attatusende Trehundrade Trettioire och en tredjedels Riksdaler specie til dess den samna til Sjukhusinrättningen til fullo blifwit utbetalt, som dersöre at Arligen Sexhundrade Sextiofser och två=tredjedels Riksdaler specie af mig til Lazaretet skal blifwa

be-

befatte, så länge och intill dess jag kan medhinna at på annat sätt med säkerhet för framtiden denna ärliga inkomst besörja.

Denna skrift anhåller jag måtte til Laga trygghet, både för mig och Sahlgrenska Lazarettet, blifwa ord ifrån ord uti wällofl. Rådhusw=Råttens Protocoll införd, samt at wällofl. Rådhusw=Råttens tåktes tillika meddela mig dess gunst=benägna utlåtande om något derwid kan wara at påminna. Med wördnad förblifwer,

Tit.

Sdujukaste tjenare,
CLAS ALSTRÖMER.

I anseende til de af Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wafsa Orden, Högwälborne Herr Baron Clas Alströmers uti denna skrift andragne skäl och omständigheter hafwa wi underteknade deremot ej något at påminna, utan dertil vårt bifall och samtycke lemna. Götheborg den 15 Martii 1779.

JACOB VON UTFALL.

Såsom af Kongl. Maj:ts och Rikens Höglofl. Götta Hof=Rätt tilförordnad god man för Wälborna Fröken Anna Margaretha Alströmer.

MARTIN HOLTERMAN.

Såsom genom framlebdne Directeuren och Commendeuren Högåble Herr Nic. Sahlgrens förordnande Autoriserad, at besörja om den stadgade inrättningen härstädes.

PATRICK ALSTRÖMER.

Såsom min käre Broder=Dotters Wälborna Frökens Anna Margaretha Alströmers närmaste Fädernes frände och förmyndare.

Då denna skrift blifwit upläsen kunde Magistraten ej utan rördelse föra sig til minnes en denna Stadens wärdigaste medborgare nu mera framledne Directeuren och Commendeuren af Kongl. Wasa Orden Högåble Herr Niclas Sahlgren, hwilken ej allenast i lifstiden wisat så mycken kärlek för Staden och det allmänna, utan ock uti 2 S. och 2 Mow. af dess Testamentariska förordnande under den 3 Decembris 1772 å dagalagt det första prof af friförlighet och bumsinnighet emot Staden, då Herr Directeuren och Commendeuren gifwit sina efterlämnade Strögdods i Halland, som ej höra under Gästwadholms och Dahls Säterier, utan öfwer hwilka afl. Caspar Grimbeck haft Inspektion til någon nyttig och beständig inrättning här i Götheborg, efter des H. Herrar Wägars godtsinnande och föransjattning, uptagandes Magistraten, å Stadens och Publici wägnar denna friförliga gofsida med första årtjänsta och tacksamhet emot den ädelstinta giswaren, som derigenom gjordt sig berättigad til et outpänligt kært och dyrt minne hos Stadens Inwånare både nu och i tillkommande tider. Och som Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren nu behagat gifwa Magistraten tillkänna, det han, tillika med den i des afl. Broders Wälborne Herr August Allströmers ställe af Herr Testator förordnade Executor af Testamentet i denna punct Directeuren Högåble Herr Martin Holterman, efter föregångit rådsförande och öfwerläggning, fattat det beslut, at använda denna gafsida til inrättning och underhållning af et Sjukhus här i Götheborg under namn af Sahlgrenska Lazaretet, så hör ock Magistraten så mycket mera förklara sin sagnad öfwer detta wal, som en dylik Lazarets inrättning är i denna seifrika Staden högst nödig, och wid många tilfällen ej mindre warit önskad än saknad, icke twiflandes, det Herr Baronen Cancellie-Rådet och Commendeuren tillika med Herr Directeuren Holterman lärer, så fort det ske kan, sätta den i sådan werksällighet, som upfyller ändamålet och ländet ej allenast Testaments giswaren til heder utan ock Staden til prydnad, och hwarwid Magistraten, om så åsundas skulle, gerna wil med sina wälmenta råd tilhanda gå, utom det, at om någon byggnad kommer at sje, ritning och dessin dertil, liknätigt de allmänne ordningar om Byggnader i Staden, bör hos Magistraten förut upwisas.

Hwad för öfrigt Herr Baron Cancellie-Rådet och Commendeuren Allströmers ytterligare tillkänna gifwande widkommer, at som i Testamentet Arfwingarne blifwit frihet lämnad, at til sin enskilda förmon disponera dessa

Strö-

Strögods, allenast de til besagde inrättning besörja et Capital af 50,000 Dal. Smt och derjemte en årlig säker inkomst af 4000 Dal. Smt, och han fördenksfull samt i anseende til förebragne skäl och orsaker, och efter föregångit Hfverenskommande med sin medarfwinges Broder-Dottrens Wälborna Fröken Anna Margaretha Alströmers tillförordnade gode man Directeuren och Commendeuren af Kongl. Wafa Orden Wälborne Herr Jacob von Ufsall och Förmynbare Commerce-Rådet och Meddaren af Kongl. Wafa Orden Högwälborne Herr Baron Patrik Alströmer nu såsom ensam ågare emottager desse Hallandske Strögods, emot det han til Sahlgrenska Lazarets inrättningen genast besörjer förenomnde Capital Daler 50,000 Smt eller Riksdaler 8333 $\frac{1}{2}$ specie, och derjemte en årlig säker inkomst af 4000 Daler Smt eller Riksdal. 666 $\frac{2}{3}$ sp. Så finner Magistraten så mycket mindre något derwid at påminna, som denna lösnings rättighet til de Testamenterade Strögodsens är Arfwingarne i framledne Herr Directeuren och Commendeuren Sahlgrens Testamente förwarad och öppen lämnad, beroendes det på deras egit åsämjande, hwilkendera af dem denna rättighet nyttja wil: I följe hwaraf alltså Magistraten, å Stadens och Publici wägnar, ifrån denna stund anser gäfwan af Strögodsens i Halland til Lazarets inrättningen härstädes wara förwandlad i et Capital af Riksdaler 8333 $\frac{1}{2}$ specie och desutan en säker årlig inkomst af Riksdaler 666 $\frac{2}{3}$ specie, stående uti Cancellie-Rådets och Commendeurens af Kongl. Wafa Orden Högwälborne Herr Baron Clas Alströmers hand, hwilken nu mera ensam, och utan Gravation för dess med-Arswinge Wälborna Fröken Anna Margaretha Alströmer blifwer Lazarets inrättningen derföre ansvarig, lärandes han icke underlåta, at benågit draga försorg, det desse Lazarets medel, innan de komma at användas, som och så stor del deraf, som til Lazarets öbrjan och anläggning icke straxt behöfwa utgifwas, warda til Lazaretets förmon och styrka fruktbare gjorde. Desutan och som Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren förbundet sig at den Lagfart, som han med desse Hemman, såsom nu mera dess Egendom, ärnar anställa, icke skal ske til Lazaretets försång, utan i ofwanbeändte sin skrift updrager Lazaretet fullt panträttighet uti samma Strögods til säkerhet så wäl för ofwanneemde löse-stilling Riksdaler 8333 $\frac{1}{2}$ specie til dess den samma til Sjukhus inrättningen til fullo blifwit utbetalb, som och derföre at årligen Riksdaler 666 $\frac{2}{3}$ specie, til Lazaretet skola blifwa årlagde, så länge och intil dess Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeu-

deuren kan medhinnna, at på annat sätt med säkerhet för framtiden denna årliga inkomsten bestyrja; Så anser Magistraten detta ganska godt och som et prof af Herr Barons, Cancellie-Rådets och Commendeurens nitiska omvaka för Lazarets inrättningens säkra bestånd; men aldenkund det för framtiden skull torde anses för mera formelt och sollent, ej allenast, at en särskild förteckning på desse Ströbgods, såsom et afgifwit hypotheqve för Lazarets inrättningen, til belägenhet, namn, storlek och natur warder, såsom et Utdrag af Beskrifningen efter framledne Herr Directeuren och Commendeuren Sahlgren, uprättad och med respective Arftagares underskrift bestyrkt, utan ock at Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren der under särskildt skrifteligen förklarar, at sedan han, efter äfwerenskommelse med sin med-Arftwinges H. Herr Curator och förmyndare, welat nyttja den i Testamentet Arftwingarne förbehöllne lösningss-rätt och i följe deraf bemålte Hemman tillträdt och emottagit, så blifwer han, i det skället, liknätigt Testamentets lydelse, så wäl för det nemunde Capitalet Riksödalr 3333 $\frac{1}{2}$ specie som den särskildta årliga säkra årliga inkomsten af 666 $\frac{1}{2}$ Riksö. specie Sahlgrenska Lazarets Inrättningen ansvarig, och alla de ofwan Specificerade Hemman derföre pantsätter, med förbindelse, at han, dess Fru Fri-Herrinna och Arftwingar, icke skola dem, eller någon del deraf abalienera eller från denna panträttighet förrycka, med mindre de skälla Lazaretet annan, god och nöjaktig säkerhet i skället, samt så wäl med dess egit, som Dess Fru Fri-Herrinnas namn och Sigillers undersättande i wittens närwaro detta bekräftar, hwilken skrift til all nödig esterrättelse och styrko i framtiden kan sedermera uti Stadens Lånck-Box antefnas och i Rådhusets Archivo förwaras; Så förmodar Magistraten, at ock Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren icke finner otienligt, en så bestaffad särskild skrift eller Act at författa och ingifwa, samt äfwen sedermera och så fort det ske kan, låta den Sahlgrenska Lazarets Inrättningen updragne panträttighet i desse Hemman wid vederbörlige Domslolar i Orten på Lagligt sätt förwaras, med förnyande deraf hwart Tionde År, och Domarnes Dervis häröfwer til Magistraten inlåmma, at bemålte Act bifogas.

För öfrigt har uppå begäran Magistraten låtit H. Herr Barons, Cancellie-Rådets och Commendeurens skrift ord ifrån ord i Protocollet inslyta, och detta Utdrag deröfwer seute Magistratens Swar meddela welat.

År och dag, som för skrifwit står

In fidem Protocolli,
FREDR. GEORG KALL.

Förteckning, enligt Boutteckningen efter framledne Directeuren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wafä Orden, Högädle Herr Nicolas Sahlgren, på de Strögods i Halland som ej höra under Gåfewadholms och Dahls Säterier, utan öfwer hwilka afledne Caspar Grimbeck i lifstiden haft Inspection, hwarwid dock anmärkes at Frälse-Hemmanet Skog Nils Swens gård uti Faurås Härad och Gällareds Socken, som räntar Fyra tio Daler Smt, och hwilket enligt Wälbenämste Herr Directeurs och Commendeurs Disposition, af d. 21 April 1774. blifwit gifwit til Grafwens underhåll wid Töle Kyrka, ej uti samma Förteckning är uptagit, nemligen:

Socnar	Hallands Län. Halmstads Härad.	Hemmantal.	
		Före för- medelsg.	Efter förmedl. Frälse Skatte Frälse
Stättäckra	Haffered	—	I
	Lya, Wärten Wäfwels gård	—	$\frac{1}{2}$
	Kjärra, Anders gård	—	I
	Yttra Maa, Rjerfkins gård	—	I
	E 5		Socna

		Hemmanantal.		
		Före för- meding.	Efter förmedl.	
			Skatte Frälse	
			Frälse	
Hallands Län.				
Halmstads Härad.				
Socknar				
Slättäckra	Torbjörnhult	—	1	
	Digerhult	—	1	
	Hässelhult	—	1	
	Höghullt, Bengts gård	—	1	
	Kolarp, Pers gård	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{8}$	
	Långilt	—	1	
	Gräsås	—	1	
	Maa, Anders Pers gård	1	$\frac{3}{4}$	
	Brehullt	—	1	
	Kjärra, Bengts gård	—	1	
	Maa, Anders Söns gård	—	$\frac{1}{2}$	
	En Skattlagd Säggvarn under nästberörde Hemman, men nyttjas til Maa Anders Pers gård.			
	Gåshullt	—	$\frac{1}{2}$	
	En Backefluga härunder.			
	Höghullt, Söns gård	—	$\frac{1}{2}$	
	Klefwa, Per Pers gård	—	$\frac{1}{2}$	
	Skeppshullt	—	$\frac{1}{2}$	
	Kulsbohl	—	$\frac{1}{2}$	
	Bexbohl	—	$\frac{1}{3}$	
	Egorneslätt	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	
Stämmilt	—	$\frac{1}{2}$		
Gabelynga	—	$\frac{1}{10}$		
Et Torp härunder, Stenhuset kalladt.		$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{10}$	
Qvibille	Skogby, Per Lars gård	1	$\frac{3}{4}$	
	Skogby, Söns Pers gård	1	$\frac{3}{4}$	
	Skogby, Berg	—	1	
	Torlunda	—	1	
	Tronarp	—	1	

Socfnar	Hallands Län. Halmstads Härad.	Hemmantal.			
		Söre för mätning.	Efter förmedl.		
			Frälse	Statte Frälse	
Räfvinge	Underlunden, Jon = = =	—	—	I	
	Hårunder en Backefluga.	—	—	I	
	Underlunden, Ewen = = =	—	—	I	
	Täckinge, Ewen Anders gård = = =	—	—	I	
	Skogsgård = = = =	—	I	—	
	Kronogård = = = =	I	$\frac{1}{2}$	—	
	Folkestad = = = =	—	I	—	
	Brännarp, Nils Brun = = =	—	—	$\frac{1}{2}$	
	Brännarp, Ewen Jons gård = = =	I	$\frac{1}{2}$	—	
	Brännarp, Per Dlofs gård = = =	—	I	—	
Fjelgime- Fjerding	Räfvinge, Hans = = =	I	$\frac{1}{2}$	—	
	Fostorp = = = =	—	$\frac{1}{2}$	—	
	Spånstad, Per Vers gård = = =	—	—	I	
	Spånstad, Erik Ewens gård = = =	—	—	I	
	Spånstad, Per Jons gård = = =	—	I	—	
	Söndrum	Mellby, Jons Anders gård = = =	—	—	I
		Eketånga = = = =	I	$\frac{1}{8}$	—
		Söndrum, Hans Jacobs gård = = =	—	I	—
		Bergsgård = = = =	I	$\frac{1}{2}$	—
		Trottaberg, Anders Ranes gård = = =	I	$\frac{1}{2}$	—
Möllegård = = = =		$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$	—	
Fannarp, Jons Ols gård = = =		—	—	I	
Fannarp, Olof Vers gård = = =		—	—	$\frac{1}{4}$	
Heagård = = = =		—	I	—	
Onsjö, Johanna Ranes gård = = =		I	$\frac{1}{8}$	—	
Et Lorp hårunder, Hållfastugan kalladt.	—	—	—		
Onsjö, Nils Anders gård = = =	I	$\frac{1}{8}$	—		
En Backefluga hårunder, Trulfsfluga kalladt.	—	—	—		
Wils Härad Britas gård = = =	—	—	—		

Socnar	Hallands Län.				Hemmantal.		
	Halmstads Härad.				Före för- mätning.	Efter förmedl.	
						Frälse	Skatte Frälse
Harplinge	Risarp, Bengt =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
	Hallen =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
	Manarp =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
	Skepparp =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
Getinge	Höneryd =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
	Tönnerfjö Härad.						
Breared	Maalt =	=	=	=	—	I	—
Tönnerfjö	Bökhullt =	=	=	=	I	$\frac{3}{4}$	—
Ärftads Härad.							
Eftra	Uddaveka =	=	=	=	—	$\frac{1}{4}$	—
Skrea	Weka =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
	Skrea, Gårdesgård =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
Gunnarp	Sotanås =	=	=	=	—	I	—
	Et Torp härunder.						
	Joarsbo =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
Et Torp härunder, Bofuset kalladt.							
	Tokaljunga, Tore =	=	=	=	—	I	—
	Hullt =	=	=	=	—	I	—
Drängered	Måseröd, Anut =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
	Krogared	Kurilt, Dlof Hans gård =	=	=	—	$\frac{1}{4}$	—
Faurås Härad.							
Sibbarp	Gjøddeby, Jöns Swens gård =	=	=	=	—	I	—
Gunnarp	Kornarp, Gjöthars gård =	=	=	=	—	$\frac{1}{2}$	—
Gjällared	Gunnahus, Skerstin =	=	=	=	I	$\frac{1}{2}$	—
	Skjellstorp, Dlof =	=	=	=	I	$\frac{1}{2}$	—
	Skjellstorp, Per Swens gård =	=	=	=	—	I	—
	Gunlared =	=	=	=	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{8}$	—
	Skog, Per Pers gård =	=	=	=	—	I	—

Socfnar	Hallands Län. Halmstads Härad.	Hemmantal.			
		Före för- mäsning.	Efter förmedl.		
			Frälse	Skatte Frälse	
Ulared	Torp, Anders Alfswids gård = =	—	1	—	
	Et Torp härunder, Heden kalladt.	—	—	—	
Grimmeton	Alasjö, Tore Dlofs gård = =	—	1	—	
	Himle Härad.		—	—	—
	Mjåwad = = =	1	$\frac{3}{4}$	—	
	Brogård, Lars Jöns gård = =	—	1	—	
	Et Torp härunder, Gåsebacken kalladt.	—	—	—	
	Backagård, Lars Pers gård = =	1	$\frac{3}{4}$	—	
	En Äng härunder, Drångebergsslätt kall.	—	—	—	
	Pukaften, Per Jöns gård = =	1	$\frac{5}{8}$	—	
	Toftan, Swen Esfils gård = =	—	$\frac{2}{2}$	—	
	Hjörne, Esfil Griefs gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—	
	Grimmeton, Anders Pers gård = =	—	1	—	
	Grimmeton, Tyke Anders gård = =	—	1	—	
	Hule, Swen Lars gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—	
	Skättgården, Lars Esfils gård = =	—	1	—	
	Gårdshörne, Nils Bengts gård = =	—	—	1	
Tjärby, Nygårdan, Nils Bengts gård	—	—	1		
Oxnamålen = = =	1	$\frac{3}{4}$	—		
Tjärby, Esfil Dlofs gård = =	—	1	—		
Tjärby, Björn Bengts gård = =	—	1	—		
Englarp, Per Lars gård = =	—	$\frac{1}{8}$	—		
Nackhålla, Karin Dls-gård = =	1	$\frac{3}{4}$	—		
Korndahl, Anders Måns gård = =	—	1	—		
Et Torp, Kakebja kalladt.	—	—	—		
Et Torp eller hus, Helenas kalladt.	—	—	—		
Et Torp eller hus, Danske Bengts hus kalladt.	—	—	—		
Et Torp eller hus, Åsen kalladt.	—	—	—		

Sectnar	Hallands Län. Himle Härad.	Lennantal.		
		Större för- måning.	Efter förmedl- Trälse	förmedl- Skatte Trälse
Rollstorp	Rollstorp, Märten Pers gård =	—	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$
	Rollstorp, Jöns Truls gård =	—	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$
	Rollstorp, Anders Swens gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Rollstorp, Swen Erits gård =	I	$\frac{2}{3}$	—
	Backagård, Börje Wjers gård =	—	I	—
	Hallagård, Hans Dlofs gård =	—	I	—
	Skjartene, Lars Swens gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Skjartene, Börje Heljes gård =	—	I	—
	Skjartene, Anders Bengts gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Skjartene, Dlof Anders gård =	—	I	—
	Skjartene, Lars Hans gård =	—	I	—
	Skjartene, Eskill Dlofs gård =	I	$\frac{3}{4}$	—
	Stenaljunga, Lars Heljes gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Stensfared, Lars Eskills gård =	—	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$
	Stensfared, Swen Anders gård =	—	I	—
	Mutene, Anders Jöns gård =	—	I	—
	Mutene, Börje Anders gård =	I	$\frac{2}{3}$	—
	Mutene, Måns Anders gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Mutene, Lars Pers gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Mutene, Afmund Måns gård =	I	$\frac{3}{4}$	—
	Mutene, Per Anders gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Mutene, Mils Dlofs gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Mutene, Anders Pers gård =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Hinnagård, Dlof Swens gård =	I	$\frac{1}{2}$	—
	Knutsböke, Bengt Anders gård =	—	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{3}$
	Linnarp, Swen Anders gård =	—	$\frac{1}{2}$	I
	Linnarp, Dlof Gjöthars gård =	—	—	I
	Linnarp, Börje Swens gård =	—	—	I
	Ryen, Dlof Bonnes gård =	—	$\frac{1}{2}$	—

Socnar	Hallands Län. Himle Härad.	Hemmantal.		
		Söte förs mählng.	Efter förmedl.	
			Frälse	Statte Frälse
Rollstorp	Obbhult, Anders Jöns gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—
	En Qwarn härunder Skattlagd, Fors- bäckis Qwarn fallad.	—	—	—
Skiellinge	Kulparp, Nils Dlofs gård = =	—	—	I
	Kulparp, Toré Dlofs gård = =	—	I	—
	Attarp, Dlof Dlofs gård = =	I	$\frac{2}{3}$	—
	Attarp, Alte Tolfs gård = =	I	$\frac{2}{3}$	—
	Attarp, Anders Dlofs gård = =	—	I	—
	Attarp, Börje Ebbjörns gård = =	—	—	I
	Skiellinge, Jöns Gunnars gård = =	—	I	—
	Maa, Dlof Jöns gård = =	—	I	—
	Skiellinge, Håkan Jngemars gård = =	—	I	—
	Ragnarp, Anders Bengts gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Ragnarp, Dlof Dlofs gård = =	—	I	—
	Ragnarp, Gunne Swens gård = =	—	I	—
	Ragnarp, Bengt Dlofs gård = =	—	—	$\frac{1}{2}$
	Råswastorp, Anders Heljes gård = =	I	$\frac{1}{4}$	—
	Råswastorp, Björn Hans gård = =	—	$\frac{1}{4}$	—
	Böfarp, Gunne Dlofs gård = =	—	I	—
	Brostorp, Börje Håkans gård = =	I	$\frac{3}{4}$	—
	Frägnated, Mårten Dlofs gård = =	—	I	—
	Ligårde, Ewen Börjes gård = =	I	$\frac{3}{8}$	—
	Elmås, Jon Bengts gård = =	I	$\frac{3}{8}$	—
	Smedebol, Dlof Börjes gård = =	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{8}$	—
	Siggebol, Ewen Torbjörns gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—
	Egared, Anders Börjes gård = =	—	—	I
	Hullt = =	—	—	—
	Wik, Per Nils gård = =	—	I	—

Socfnar

Hallands Län.

Himle Härad.

Hemmantal.

Skieflinge

Snödahl, Anders Hesses gård = =
 Et Torp härunder, Erlebygget kalladt.
 Måshullt, Bengt Jöns gård = =
 Slåne, Anders Lars gård = =
 Slåne, Lars Jöns gård = =
 Slåne, Swen Lars gård = =
 Öfra Lya, Lars Anders gård = =
 Härunder en Backesfuga.
 Nedra Lya, Jon Wdrjes gård = =
 Togarp, Lars Lars gård = =
 En Sägqwarn härunder.

Nösflinge

Togarp, Hållse Pers gård = =
 Berg, Gunne Nils gård = =
 Nösflinge, Wdrje Nils gård = =
 Nösflinge, Nils Gunnars gård = =
 Harsås, Lars Dlofs gård = =
 Skallefall, Lars Anders gård = =
 Björnsten, Ingemar Arfwids gård = =
 Skammerhullt, Larses gård = =
 Dalagården, Anders Arfwids gård = =
 Åckerkulla, Anders Gjöthars gård = =
 Stora Bötås, Björn Torbjörns gård = =
 Lilla Bötås, Erik Nils gård = =
 Aleshullt, Gunnar Swens gård = =
 wik, Gunne Åkes gård = =
 Et Torp härunder, Sandbroacken kalladt.
 Måshågna, Swen Pers gård = =
 Björriis, Lars Dlofs gård = =

Höre för
mehing.

Efter

förmedl.

Frälse

Skatte
Frälse

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

I

5

Socfnar

Socfnar	Hallands Län. Himle Härad.		Hemmantal.		
			Sote förs inbring.	Efter förmedl.	Statte Trälse
				Trälse	
Nöslinge	Borrås, Lore Nils gård = =	—	I	—	
	Bokhult, Lars Håkans gård = =	—	I	—	
	Hulta, Anders Håkans gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—	
	Smårris, Olof Lars gård = =	—	$\frac{1}{4}$	—	
	Hulegården, Anders Björs gård = =	—	$\frac{1}{4}$	—	
	Bökholmen, Anders Tolfs gård = =	—	$\frac{1}{4}$	—	
	Bökholmen, Jon Bengts gård = =	—	$\frac{1}{4}$	—	
	Gällered, Per Jöns gård = =	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	—	
Hvalinge	Olofstorp, Swen Swens gård = =	—	—	I	
Spannarp	Spannarp, Swen Lars gård = =	—	I	—	
Lindberga	Tofsta, Lars Nils gård = =	—	I	—	
	Wiske Härad.				
Wirö	Backa, Swen Jöns gård = =	—	—	I	
	Backa, Vörje Nils gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—	
	Backa, Anders Pers gård = =	—	$\frac{3}{4}$	—	
	Backa, Nils Anders gård = =	I	$\frac{1}{2}$	—	
	Bua, Vörje Nils gård = =	I	$\frac{1}{2}$	—	
	Bua, Nils Pers gård = =	I	$\frac{1}{2}$	—	
	Bua, Per Swens gård = =	—	$\frac{1}{2}$	—	
	Biskopshagen = =	—	I	—	
	Wändelsö, Clasens gård = =	—	I	—	
	Kjädered, Per Olofs gård = =	—	—	I	
Sällestorp	Holmäkra = =	—	$\frac{1}{4}$	—	
	Summa	—	123 $\frac{1}{4}$	23 $\frac{1}{2}$	

At denna förteckning till alla delar äger sin riktighet, bestrykes med vä-
ra Namns och Sigillers undersåttande.

Götheborg, den 31 Martii 1779.

CLAS ALSTRÖMER.

SARA C. SAHLGREN.

(L. S.)

(L. S.)

JACOB VON UTFALL.

Tillförordnad god man för Wäl-
borna Fröken Anna Margaretha
Alströmer.

(L. S.)

PATRICK ALSTRÖMER.

Förmyndare för min käre Broder-
Dotter Wälborna Fröken Anna
Margaretha Alströmer.

(L. S.)

Jag Clas Alströmer bekänner och härigenom witterligt gör: at aldenstund
min käre Swärfader framledne Directeuren och Commendeuren af Kongl.
Maj:ts Wasa Orden Högådle Herr Nicolas Sahlgren i lifstiden genom 2 S.
och 2 Mom: uti dess Testamentariska förordnande af den 8 Decem:ber 1772,
gifwit de uti förestående Förteckning uptagne Strögdöds till någon nyttig och be-
ständig inrättning uti Götheborgs Stad, dock så, at jag och min då lefwande
men nu mera afledne käre Broder, Wälborne Herr August Alströmer, sködt
frihet at samma Strögdöds till egen förnöden disponera, allenast wi till berörde
Inrättning skulle besörja et Capital af Femtio Tusende Daler Silfvermynt,
och derjemte en årlig säker inkomst af Tyra Tusende Daler samma mynt; för-
densfull och emedan Directeuren Högådle Herr Martin Holterman, och jag, till
följe af min afledne käre Swärfaders berörde Testamente, jemte med dess
senare förordnande af den 21 April 1774, gemensamt beslutat och öfverens-
kommit, at den stadgade inrättningen här i Götheborg skal bestå af et Sjuk-
hus under namn af Sahlgrenska Lazaretet och ej allenast jag uti en till Wäl-
lof-

Islige Rådhuswä Mätten härflädes redan iugiswen skrift anført de stäl och omständigheter, som föranklata mig, at på winst eller förlust ingå uti min afledne käre Swärfaders förberörde yttersta wilja, at til min enskilda ägo antaga och tiltråda besagde Hallandska Strögdods, emot det jag til bemälte Lazarets inrättning kommer at besörja ofwannämde Capital och årliga inkomst, utan och min käre Broder Commerce-Rådet och Riddaren af Kongl. Maj:ts wäsa Orden Högwälborne Herr Baron Patrick Alströmer, såsom min käre Broder=Dotters Wälborna Fröken Anna Margaretha Alströmers förmyndare, samt Directeuren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wäsa Orden Wälborne Herr Jacob von Utsall, såsom för henne tilförordnad god man, härtill å hennes wägnar deras bifall och samtycke lemnadt, och i anseende til andragne betänkeligheter, alt deltagande med mig uti ofwannämde Strögdods inlösfande för henne sig ossagt; Ly och i kraft af detta mit dyra Bref, förbinder jag mig, at, likwådigt Testamentets lydelse, ej allenast för Capitalet 50,000 Daler Smtt eller Åttatusende Trehundra Trettiotta och en Tredjedels Riksdaler Specie, intil deß de til Lazarets inrättningen til fullo blifwit utbetalte, utan och för den årliga inkomsten 4000 Daler Smtt eller Sexhundra Sextiosex och Twå=Tredjedels Riksdaler Specie, wara besagde Sahlgrenska Lazaret ansvarig, och til jäkerhet berörde ej allenast pantsätter ofwan förnämde mine nu ägande Hallandska Strögdods, med försäfran, at hwarcken jag, min kära Husfru eller Arfwingar skola dem eller någon del deraf abalienera, eller från denna panträttighet förtrycka, med mindre wi ställa Lazaretet annan god och någaktig säkerhet i stället, utan och utlofwar, at denna af mig til den Sahlgrenska Lazarets inrättningen utdragne panträttighet skal uti merberörde Strögdods wäde Härads=Mätter, der de belagne äro Lagligen blifwa intefnade.

Til yttermera wiso warder detta Vante=Bref med mit och min kära Hus=Frus egenhändigam namns och Sigillers undersättande uti nedanstrefne wittnens närwaro bekräftat.

Götheborg den 31 Martii 1779.

CLAS ALSTRÖMER.

SARA C. SAHLGREN.

(L. S.)

(L. S.)

Til wittnen

C. W. WALCKE.

PEHR DUBB.

(L. S.)

(L. S.)

Utdrag af Protocollet, holdt hos Borgmästare och
Råd, uppå Götheborgs Rådhus, d. 7 April 1779.

S. D. Som Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Wasa Orden, Högwälbörne Herr Baron Clas Alströmer nu mera kändt ingifwa en sådan förteckning på framledne Directeurs och Commendeurs af Kongl. Wasa Orden Högädle Herr Niclas Sahlgrens efterlämnade Strögods i Halland, som Protocollet under d. 17 näslede Mariti omskrömler, tillika med des och des Fru Fri-Herrinnas Sara C. Sahlgrens der under skrefne och af wittnen besyrkte Pante=Bref af den 31 i samma månad, hwarigenom desse Hemman warda pantförskrefne til säkerhet för de Wittatusende Trehundra Trethiotre och En Tredjedels specie Riksdalers Capital och restutan en årlig säker inkomst af Sexhundra Sextiosex och Twå-tredjedels specie Riksdaler, för hwilka Riksdaler 833 $\frac{1}{2}$ specie Capital samt förskrifte årlige säkre inkomster af Riksdaler 666 $\frac{2}{3}$ specie Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren såsom inläsare af bemålte Strögods, blifwer den härstädes tillämnade Sahlgrenska Lazarets inrättningen ansvarig; Allså blef denna förteckning och pant-förskrifning för Magistraten upläst, påteknad och Stadens Actuarius tillstånd, med tillägelse, at til framtides säkerhet den i Stadens Archivo wäl och noga förwara, hwar-dswer bewis genom utdrag af Protocollet meddelat warder, och förwäntar Magistraten, at sedan, enligt Herr Baron, Cancellie-Rådets och Commendeurs utafställe den Sahlgrenska Lazarets Inrättningen updragne pant-rättighet blifwit uti merberörde Strögods inteknad wid de Hårads=Rätter derunder de belågne åro, laga Bewis derdswer blifwa til Magistraten ingifne at kunna stelfwa Pante=Brefwet widsegas.

Är och dag, som förw skrifwit står

In fidem Protocolli,
FREDR. GEORG KALL.

Utdrag af Protocollet, holdt hos Borgmästare och
Råd, å Götheborgs Rådhus, d. 16 Febr. 1781.

S. D. **S**om Minnes-boken för den 17 Martii 1779 innehöller, har Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wasa Orden Högwälborne Baron Herr Clas Alströmer, sedan han, i följe af dess Swärfaders framledne Directeurens och Commendeurens Sahlgrens Testamentariska Författning, hvarigenom han skänkt ärfillige dess Hemman i Halland, hwilka stått under afledne Caspar Grimbecks Inspection, til någon nyttig inrättning här i Staden, beslutat at fastställa samma inrättning til et Sjukhus, under namn af Sahlgrenska Lazaretet, i anseende til de penninge-Summor, som en sådan anställt både i förlag och årligen fordrar, ej allena utfästat beförja för samma ändamål et Capital stort Attatusende Trehundrade Trettio-tre Riksdaler 16 β . samt årlig säker inkomst af Sexhundrade Sextiosex Riksdaler 32 β . specie, emot det han, efter tillåtelse uti ofwänberörde Testamente, antagit Hemmanen under egen Disposition; utan ock til Lazarets inrättningens säkerhet härpå förbundet sig låta Intekna merberörde Hemman Och i följe härpå låter nu wälbemålde Herr Baron, Cancellie-Råd och Commendeur til Magistraten ingifwa Utdrag af Dom-Böckerne holdne hos Halmstads, Tönnersjö, Himle, Fauråhs, Årstads och Wiske Håraders Lings-Råtter den 27 Maji, 12 Junii, 20 Maji, 10 Junii, 20 Junii och 19 Maji År 1779, hwilka innefatta Bewis deröfwer, at de af Herr Directeuren och Commendeuren Sahlgren skänkte Hemman, i bemålde Håradar belågne, blifwit wid samma Domsiohlar inteknade för ofwänneunde Inrättnings förwisfande om berörde Capital och Årliga inkomst; begärandes Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren uti ingifwen skrift häröfwer Bewis. Magistraten will ock det samma genom Protocols Utdrag meddela, då de inlämnade Inteknings-bewisen öfwerlämnas til Aduarien, at warda fogade wid de öfrige rörande Sahlgrenska Lazarets inrättningen, uti Stadens Archivio förwarade Handlingar. Tid och ort som förut.

In fidem Protocolli,
BENGT JUL. AHLBERG.

S. T.

Til Magistraten.

Eedan jag, til följie af Wärdable Magistratens Protocolls utdrag, af den 17 Martii 1779, wid de Hårads = Råtter derunder de, af min sal. Swår = fader Testamenterade Heminan, och som under afledne Caspar Grimbecks Inspektion varit belågne, för Åttatusende Trehundra Treöttio En = tredjedels Riksdaler specie, samt särskildt årtig säker inkomst, af Sexhundra Sextio sex och Two = tredjedels Riksdaler samma mynt, til Sahlgrenska Lazarets In = rättningen, låtit til Inrättningens bestånd och säkerhet Intefna, som med följande Inteknings bewiser från Halmsteds Hårads Rings = Rätt d. 27 Maji 1779.

Tönnersjö Hårads den 12 Junii 1779.

Himle Hårads den 20 Maji 1779.

Faurås Hårads den 10 Junii 1779.

Årstads Hårads den 20 Junii 1779 och

Wiske Hårads den 19 Maji 1779 intyga, så anhåller jag ödmjuketi = gen det Wälloflige Magistraten täcktes gunstbenågit lämna mig bewis deröf = wer, at jag härmedelst til alla delar fullgjordt hwad mig ålegat, och befästat den säkerhet som til den beslutne Lazarets Inrättningen är utslakat,

Med Högaftning förblifwer

Tit.

Ödmjukt tjenare

CLAS ALSTRÖMER.

Ut.

Utdrag af Intecknings Protocollet, hållit wid Halmstads Hårad's Lagtima Sommar-Ting å wansliga Rättegångs-Staden Qvibille d. 27 Maji 1779.

Eedan på sätt Upbuds-Protocollet här förut för denna dag och under No: 13 med de deruti, til sit hela innehåll intagne Handlingar widlöftigt bebreder, Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wala Orden Herr Baronen Högwålborne Clas Alströmer blifwit ägare af det så kallade Sahlgrenska Strögdofet i Halland, öfwer hwilket Caspar Grimbeck i lifstiden haft Inspection, emot det, at wälbemåste Herr Baron, Cancellie-Råd och Commendeur såsom lösefälling härfdre, har at beförja et Capital af Femtio Tusende Daler Smtt och derjeunte en Ärlig säker inkomst af Fyrtatusende Daler samma mynt til et Sjukhus inrättning uti Götheborg, under namn af Sahlgrenska Lazaretet; Så har merwålbemåste Herr Baron, Cancellie-Råd och Commendeur ibland annat uti insänd skrift til Tings-Rätten wid handen gifwit, at han lämnat berörde Sahlgrenska Lazaretet full panterätt uti sit nu ägande Strögdofs, och anhollit, at, berörde således inlöste Strögdofs, som i detta Hårad belågne äro, måtte til Lazaretets säkerhet för lösefällingen och den Ärliga inkomsten, intefnade blifwa, med mera berörde skrift widare inneholler.

Wid öfwerwägande häraf, och alldenslund Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Wala Orden, Högwålborne Fri-Herre, Herr Clas Alströmer, så mycket hållde til denna Inteckning, bifall gifwit, som han den samma self åstaf och begärd; Fördensfull warda alla de Hemman och lågenheter, hwilka Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren tillhöra, och i detta Hårad, enligt den ingisne förteckningen, som här til sit inneholl Åberopas, belågne äro, til det så kallade Sahlgrenska Lazaretets säkerhet, så wäl för lösefällingen Uttatusende Trehundrade Trettio tre Riksdaler 16 β. specie, til dess den samma til Lazarets Inrättningen fullteligen blifwit utbetald, som och därfdre, at Ärligen Sexhundrade Sextio sex Riksdaler 32 β. specie blifwa årlagde, så länge och intil dess denna Ärliga inkomst på annat sätt med säkerhet för

②

fram-

frantiden, befrjas kan, härigenom och liknåttigt 7 Cap. I §. Råttegångs-Walken Lagligen inteknade, hwaröfwer detta genom Utdrag af Protocollet, uppå begåran meddelas Skulle. År och dag som förrut skrifwit står

På Tings- = Råttens wågnar,

A. N. BOHMAN.

(L. S.)

Utdrag af Inteknings-Protocollet, höllit wid Tönnersjö Hårad's Laga Sommar-Ting uti Staden Halmstad den 12 Junii 1779.

Jemte återopande af det wid nu påskående Ting, under den 10 i denna månad och N:o 7 hollne Upbuds Protocollet, som wisar Cancellie-Rådets och Commendeurens af Kongl. Maj:ts Wåsa Orden Herr Fri-Herrens, Hög-wålborne Clas Alströmers Laga Åtkomst til de af dess Swärfader, framledne Directeuren och Commendeuren Niclas Sahlgren i lifstiden ågande Utsockne Frälse och Skatte-Frälse Hemman i Halland, hwaröfwer Caspar Grimbeck i sin tid ågt inseende och inspektion; anholler uti insänd skrift wålbemåtte Herr Baron, Cancellie-Råd och Commendeur, at för lösefällingen Femtio Tusende Daler Sunt och den årliga inkomsten Fyra Tusende Daler samma mynt, de af berörde Egendomar, här i Håradet belågne Hemman, til säkerhet för inrättningen af et så kalladt Sahlgrenska Lazaretet, som berörde lösefälling och årliga inkomsten tilkommer, Inteknas måtte.

Nu som af desse Strågods 2:ne Hemman, Maalt et helt mantal ofbr-medlat Frälse och Bökhuillt Pål Zöns gård et dito förmedlat til Tre-sjerdedelar, i detta Hårad belågne finnas, och ågaren deraf, om Intekning deruti, til förberörde ändamål, sielf ansöktning gjordt; Alltså och i förmågo af 7 Cap. I § Råttegångs Walken pröfwar Tings- = Råttens Lagligt til det så kallade Sahlgrenska Lazaretets säkerhet, så wål för lösefällingen, som den årliga in-

foms

fomsten till betalning fler, och om inkomsten på annat sätt framdeles besdras kan, ofwämennde Frälse-Hemman härmed behörigen Intefna, och bewis deröfwer genom Utdrag af Protocollet meddela.

Är och dag som förrut skrifwit står.

På Tings-Rättens wagnar,

A. N. BOHMAN,

(L. S.)

Utdrag af Intefnings-Protocollet hollit wid Lagtima Sommar-Tinget med Himle Härad å Rättegångsstället Träslöf den 20 Maji 1779.

N:o II.

Eedan Herr Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Majits Wasa Orden Högwälborne Fri-Herre Clas Alströmer, genom ingången affhandling så wäl med dess Broder-Dotters Wälborna Fröken Anna Margaretha Alströmers Förmyndare Herr Commerce-Rådet och Riddaren af Kongl. Majits Wasa Orden Högwälborne Fri-Herre Patrik Alströmer samt gode man Herr Directeuren och Commendeuren af Högwbemälte Orden Wälborne Jacob von Utfall, som Herrar Borgmästare och Råd i Götheborg, wisat sig nu wara ensam och Laglig ägare af sin Swärfaders framlidne Herr Directeurens och Commendeurens af Kongl. Majits Wasa Orden Högwälde Niclas Sahlgrens här i Halland ägande Strögdöds, som Wälbemälte dess Swärfader, uti 2 S. och 2 Mom. af en den 8:de Decemder 1772 uprättad Testamentariff försättning, gifwit til någon nyttig och ständig inrättning i Götheborg med det förbehöll, at dess respectiue Arfwingar Herr Cancellie-Rådet och Commendeuren Fri-Herre Clas Alströmer samt dess Broder, Wälborne Herr August Alströmer ägo

de rättighet, at detta Strögdöds til sig lösa emot det de hade at besörja til ofmannämnde inrättning et Capital af 8333 $\frac{1}{4}$ Riksdaler och en årlig inkomst af 666 $\frac{1}{4}$ Riksdaler; så har Herr Cancellie-Rådet och Commendeuren uti en til Rings-Rätten ingifwen skrift anholit, at berörde Strögdöds, hwilket såsom dess Lagligen förwärfwade Egendom nu blifwit första gången upbudit, måtte för den tiltänkte ständiga inrättningen i Götheborg, som nu mera år fastslådd stola bestå uti et Sjukhus under namn af Sahlgrenska Lazaretet, blifwa Lagligen intefnadt så wäl för ofwamteunde Capital 8333 $\frac{1}{4}$ Riksdaler, som årliga inkomst af 666 $\frac{1}{4}$ Riksdaler specie.

§ anledning häraf och som Gålldenären hiesel begärdt denna Intefkning så länge och til dess Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren kan medhinnna, at, enligt Testamentets lydelse, berörde Capital utbetala och på annat sätt med säkerhet för framtiden denna årliga inkomst besörja; Alltså och emedan Herrar Borgmästare och Råd i Götheborg genom Protocolls Utdrag af den 17 Martii innewarande år å Sahlgrenska Lazaretets wägnar, hårtill sit bifall lämnat, och den i så måtto läunnade säkerhet åstaf; Förden skull warda de här i Häradet belågne och Herr Cancellie Rådet och Commendeuren Fri-Herre Clas Allströmer tilhörige utsockne Frälse Hemman Mjöawad et helt, förmedlat til Tre-sjerdedelar; Brogård, Lars Jöns gård, Et med därunder lydande Torp; Backagård, Lars Pers gård med en dertil hörande Ång Et förmedlat til $\frac{1}{2}$ delar, Drångebergslått kallad Et helt förmedlat til $\frac{1}{2}$ delar; Pukasten, Per Jöns gård et helt förmedlat til $\frac{1}{2}$; Toftan, Swen Eskils gård $\frac{3}{4}$; Hjörne, Eskil Eriks gård $\frac{1}{2}$; Grimmeton, Anders Pers gård Et; Tyte Anders gård Et; Hule, Swen Lars gård $\frac{1}{2}$; Skättgården, Lars Eskils gård Et; Gårdshörne, Nils Bengts gård Et Skatte-Frälse; Tjärby, Nygården, Nils Bengts gård Et Skatte-Frälse; Öznamåsen Et förmedlat til $\frac{1}{2}$; Tjärby, Eskil Nofs gård Et och Björn Bengts gård Et; Englarp, Per Lars gård $\frac{1}{2}$; Nackhålla, Karin Nils gård Et förmedlat til $\frac{1}{2}$ delar; Korndahl, Anders Måns gård Et med fyra derunder lydande Torp eller Backestuswor, alla i Grimmetons Socken belågne. Rollstorp, Märten Pers gård $\frac{1}{2}$ Frälse och $\frac{1}{2}$ Skatte-Frälse; Jöns Truls gård $\frac{1}{4}$ Frälse och $\frac{3}{4}$ Skatte-Frälse; Anders Swens gård $\frac{1}{2}$; Swen Eriks gård Et förmedlat til $\frac{3}{4}$; Backagård, Bbrje Björs gård Et; Hallagård, Hans Nofs gård Et; Skjartene, Bbrje Helljes gård Et; Lars Swens

Swens gård et halft; Anders Bengts gård et halft; Dlof Anders gård Et;
 Lars Hans gård Et; Estil Dlofs gård Et förmedlat til $\frac{2}{3}$; Stenaljunga,
 Lars Heljes gård $\frac{1}{2}$; Stensared, Lars Estills gård $\frac{1}{2}$ Frälse och $\frac{1}{2}$ Skatte-
 Frälse; Swen Anders gård Et; Mutene, Anders Jöns gård Et; Vörje
 Anders gård Et förmedlat til $\frac{2}{3}$; Måns Anders gård et halft; Lars Pers
 gård Et förmedlat til $\frac{2}{3}$; Alsmund Måns gård et halft; Per Anders gård $\frac{1}{2}$;
 Nils Dlofs gård $\frac{1}{2}$; Anders Pers gård Et förmedlat til $\frac{1}{2}$; Hinnagård, Dlof
 Swens gård $\frac{1}{4}$ Frälse och $\frac{3}{4}$ Skatte-Frälse; Knutsböke, Bengt Anders gård $\frac{1}{2}$;
 Linnarp, Swen Anders gård; Dlof Gjöthars gård och Vörje Swens gård tre
 hela Hemman Skatte-Frälse; Ryen, Dlof Bonnes gård $\frac{1}{2}$; Obbhulle, An-
 ders Jöns gård et halft, med en Dwarn Forpbäck's Dwarn kallad, alt uti
 Nollstorp's Socken belägit. Kulparp, Nils Dlofs gård Et hemman Skatte-
 Frälse och Tore Dlofs gård Et Frälse; Attarp, Nitte Dlofs gård Et förmed-
 lat til $\frac{2}{3}$, och Dlof Dlofs gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$; Anders Dlofs gård Et;
 Vörje Ebbjörns gård Et Skatte-Frälse; Skiellinge, Jöns Gunnars gård Et;
 Maa, Dlof Jöns gård Et; Skiellinge, Håkan Ingemars gård Et; Ragnarp,
 Anders Bengts gård $\frac{1}{2}$; Dlof Dlofs gård Et; Gunne Swens gård Et Fräl-
 se och Bengt Dlofs gård $\frac{1}{2}$ Skatte-Frälse; Råfwastorp, Anders Heljes gård
 Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$, och Björn Hans gård $\frac{1}{2}$; Bølarp, Gunne Dlofs gård
 Et; Brostorp, Vörje Håkans gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$; Frågnared, Mårten
 Dlofs gård Et; Liagårde, Swen Vörjes gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$; Elmås,
 Jon Bengts gård Et, förmedlat til $\frac{1}{2}$; Smedebol, Dlof Vörjes gård $\frac{1}{2}$ för-
 medlat til $\frac{2}{3}$; Siggebol, Swen Torbjörns gård $\frac{1}{2}$; Egared, Anders Vörjes
 gård Et Skatte-Frälse; Hullt Et; Wik, Per Nils gård Et; Snödahl,
 Anders Heljes gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$ med et Torp därunder; Mashulle,
 Bengt Jöns gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$; Slåne, Anders Lars gård Et, förmed-
 lat til $\frac{2}{3}$; Lars Jöns gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$; Swen Lars gård Et, för-
 medlat til $\frac{2}{3}$; Öfra Lya, Lars Anders gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$, hwarunder
 är en Backesustwa; Nedra Lya, Jon Vörjes gård Et; Togarp, Lars Lars
 gård Et, med en Sägwarn därunder, och Hållse Pers gård i samma By Et;
 alt i Skiellinge Socken. Berg, Gunne Nils gård Et, förmedlat til $\frac{1}{2}$; Nös-
 slinge, Vörje Nils gård $\frac{1}{2}$, och Nils Gunnars gård $\frac{1}{2}$; Harsås, Lars Dlofs
 gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$; Skallefall, Lars Anders gård Et, förmedlat til $\frac{2}{3}$;
 Björnsten, Ingemar Arfwids gård $\frac{1}{2}$; Skammerhullt, Larses gård Et; Da-
 la.

Iagården, Anders Arfwid's gård $\frac{1}{2}$; Åckerkulla, Anders Gjöthars gård $\frac{1}{2}$; Stora Bötås, Torje Torbjörns gård Et, förmedlat til $\frac{1}{2}$; Lilla Bötås, Erik Mils gård $\frac{1}{2}$, förmedlat til $\frac{1}{2}$; Aleshull, Gunne Swens gård $\frac{1}{2}$; Wik, Gunne Åkes gård Et, med Torpet Sandbacken därunder; Målahåga, Swen Pers gård $\frac{1}{2}$; Björriis, Lars Olofs gård $\frac{1}{2}$; Borrås, Tore Mils gård Et; Bokhull, Lars Håkans gård Et; Hulta, Anders Håkans gård $\frac{1}{2}$; Småris, Olof Lars gård $\frac{1}{2}$; Hulegården, Anders Björns gård $\frac{1}{2}$; Bökholmen, Jon Bengts gård $\frac{1}{2}$; Anders Tolfs gård $\frac{1}{2}$; Gålsred, Per Jöns gård $\frac{1}{2}$, förmedlat til $\frac{1}{2}$, alt i Röslinge Socken. Olofstorp, Swen Swens gård et helt Skatte- Frälse i Hwalinge Socken; Swen Lars gård i Spannarps By och Socken et helt, och Tofta i Linbergs Socken et helt Frälse, til Sahlgrenska Lazarettets säkerhet Lagligen inteknade så wäl för ofwämnande Hufwudsiöki Åttatusende Trehundrade Trettio tre $\frac{1}{2}$ Riksdaler med derå löpande ränta, som för en årlig inkomst til berörde Lazaret af Sexhundrade Sertiosex $\frac{1}{2}$ Riksdaler.

Är och dag som för skrefne stå.

På Hårads=Rättens wagnar,

HANS UNGER.

(L. S.)

Utdrag af Inteknings Protocollet höllit wid Lagtima
Sommar-Tinget med Faurås Hårad i Slöinge
den 10 Junii 1779.

N:o 12.

Banledning af derom gjord ansöknig samt i anledning af wederbörandes begifwande och dertill lämnade tillstånd, pröfwade Hårads=Rätten rättwist, på sätt Upbuds och Inteknings Doumboken för Hmle Hårad af den 20 fölledne Maji N:o 11 innehöller, lämna Sahlgrenska Lazaretet i Götheborg Laga Intekning för Åttatusende Trehundrade Trettio tre $\frac{1}{2}$ Riksdalers hufwudsiöki med

med derå löpande ränta samt en årlig inkomst til berörde Lazaret af Sexhundrade Sextiofve Riksdaler 32 s. uti följande Herr Cancellie-Rådets och Commendeurens af Kongl. Maj:ts Wafa Orden Högwålborne Fri-Herre Clas Allströmers här i Häradet belägne utsockne Frälse-Hemman neml. Gödeby, Söns Swens gård Et helt mantal i Sibbarp Socken; Kornarp, Edthars gård Et halft i Sunnarps Socken; Gunnahus, Kjerstin Et helt, förmedlat til et halft; Skielltorp, Dlof et helt, förmedlat til et halft; Skjelltorp, Per Swens gård Et; Gunlared et halft, förmedlat til Fem-sextondelar, och Skog, Per Pers gård Et i Gällareds Socken; Torp, Anders Arfwids gård Et, med derunder warande Torpet Heden och Alafjö, Tore Dlofs gård et helt i Ullareds Socken.
Ar och dag som förut.

På Härad-Rättens wagnar,

HANS UNGER.

(L. S.)

Utdrag af Inteknings Protocollet höllit wid Lagtima
Sommar. Tinget med Årstads Härad i Heberg
den 20 Junii 1779.

N:o 10.

På derom gjord ansökning och med vederbörandes begifwande samt dertill kända tillstånd, påswade Härad Rätten rättwisi, på sätt upbuds och Inteknings Protocollet för Himle Härad och den 20 följande Maji N:o II. inneholler, kända Sahlgrenska Lazaretet i Götheborg Laga Intekning för Attatusende Trehundrade Trettio tre och en Trejedels Riksdalers Huswudstoft med derå löpande ränta samt en årlig inkomst til berörde Lazaret af Sexhundrade Sextiofve Twå-trejedels Riksdaler uti följande Herr Cancellie-Rådets och Commendeurens af Kongl. Maj:ts Wafa Orden Högwålborne Fri-Herre Clas Allströmers här i Häradet ägande utsockne Frälse Hemman nemligen: Uddawecka En fjerdedel i Östra Socken; Weka en half och Skrea Gärdesgård et
half

halft i Skrea Socken; Sotank's et helt, med derunder warande Lorp; Joarbo et halft, med Lorpets Dokhuset; Tokaljunga Lore Et och Hulle Et i Gunnarps Socken; Måfared Knut Et halft i Drängsfered Socken och Kurilt Dlof Hans gård En fjerdedel i Krogsfered Socken.

År och dag, som förr skrifne stå.

På Hårads-Rättens wågnar,

HANS UNGER.

(L. S.

Utdrag af Lagfarts och Int. knings Domboken: holden wid Wiske Hårads-Lagtima Sommar-Ting i Balka den 19 Maji 1779.

S. 9. ¶ I ti inlämnad skrift gifwer Cancellie-Rådet och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wasa Orden Högwälförne Herr Baron Clas Allströmer tillkänna, at då han efter framledne Directeuren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wasa Orden Högwälförne Herr Nicolas Sahlgrens i lifstiden den 8 Decem-ber 1772 gjorde Testamentariske förordnande, samt des 2 §. och 2 Mom. funnit sig föranklåten til enskildt förmon och Disposition antaga de, til någon nyt-
 sig och ständig inrättning i Götheborg, gifne Strögods i Halland och deremot besörja et Capital af Femtiotusende Daler samt samt en årlig säker inkomst af Fyrtusende Daler samma mynt, det och blifwit fastslådt at samma inrät-
 ning skal bestå uti et Sjukhus under namn af Sahlgrenska Lazaretet, har Herr Baron, Cancellie-Rådet och Commendeuren tillika updragit detta Lazaret full
 panträttighet uti förberörde Strögods, och dertföre begår, at desse Fastighe-
 ter til Lazaretets säkerhet må Lagligen blifwa Inteknade så wäl för löfsekillin-
 gen Åttatusende Trehundra Tre-tiotre och En-tredjedels Riksdaler, til des
 den

den samma til Lazarets inrättningen fullteligen blifwit utbetalt, som derföre, at ärligen Sexhundra Sextiosex och Två-tredjedels Riksdaler specie til Lazaretet skola blifwa årlagde, så länge och intil des medhinnas kan, at, enligt Testamentets lydelse, på annat sätt med säkerhet denna ärliga inkomst besörja.

3 anledning hwaraf Hårads Rätten finner skäligt, at, liknadtigt 7 Cap. 1 §. Rättegångs Balken, bewilja Laga Inrättning uti de af förberörde Skatte-gods här i Håradet belagne Hemman, Backa, Ewen Jöns gård et helt Skatte=Frälse; Backa, Vörje Nils gård et halft Frälse; Backa, Anders Pers gård Tresterbedelar Frälse; Backa, Nils Anders gård et helt Frälse, förmedlat til et halft; Bua, Vörje Nils gård et helt Frälse, förmedlat til et halft; Bua, Nils Pers gård et helt Frälse, förmedlat til et halft; Bua, Per Swens gård et halft Frälse; Biskopshagen et helt Frälse; Wändelsö, Clasens gård et helt Frälse; Kjädered, Per Dlofs gård et helt Skatte=Frälse, alla i Wård Socken, och Holmäkra et sjerdebels Frälse i Selstorps Socken; Tillsammans uti förmedlat Hemmantal Fem och et halft Frälse och Två Skatte=Frälse, til Sahlgrenska Lazaretets säkerhet för oswanberörde Capital Uttatusende Trehundra Trextiotre och En tredjedels Riksdaler och ärliga inkomsten Sexhundra Sextiosex och Två-tredjedels Riksdaler specie.

Til Bewis hwarafswer Utdrag af Domboken bewiljades. År och dag som förr skrifwit står.

På Hårads=Rättens wägnar,
HANS LUDV. MUNTHE.

(L. S.)

S. T.

Til Magistraten.

Jag har redan förut gifwit Wälloflige Magistraten tillkänna, det jag, i samråd med Herr Directeuren Holterman, sunnit bäst wara, at använda det utaf min i lifstiden kåre Swärfader Directeuren och Commendeuren Herr N. Sahlgren, til Götheborgs Stads bästa, donerade Capital, til anläggning och underhåll utaf et Sjukhus, såsom den, i wårt tycke, för Staden, bästa nödigaste och waraktigaste inrättning. Och nu, då dermed hunnits så wida, at Sjuka kunna intagas til stötsel och förplågning med allt hwad til deras wederskående må tarswas uti det hus, som, til detta ändamål, blifwit uppfördt wid Sillegatan och ytterst wid Masthamnen, har jag beslutadt:

1:mo. At, til en början, ej flera än 10 Sångar få nyttjas af Fattige, utan någon afgift, hwaraf 8 för in- och ut-wärtets sjukdomar och 2 för Warnaftberffor.

2:do. At 14 Sångar hållas desutom tiltreds för dem, som åstunda, at för betalning blifwa wårdbade, och det emot en afgift af 4 β . specie för söda och stötsel, för hwarje dygn den Sjuka, til sin hållas återwinnande, behöfwer at der förblifwa.

3:io. At inga med obotelige Sjukdomar få i detta Sjukhus intagas, eller Barn under en wiß ålder, ej eller sådane personer, som med Wenerisse sjukdomar äro smittade.

4:to. At de, som annåla sig at blifwa uti Sjukhuset gratis eller på fri Nummer intagne, skola wara försedde med Prästerskapets bewis om försigtighet och rättighet, at, enligt denna inrättnings ändamål, den sig til godo niuta.

5:to. At de, som för betalning söka stötsel uti Sjukhuset, ej blifwa emottagne, utan wederbörlig skriftelig försäkran och förbindelse, at betala de utfatte 4 β . specie för hwarje dygn den Sjuka der skädes södes, wårdes och betjenes.

6:to.

6:te. At alle, som söka Sjukhuset, annåla sig hos Amiralitets Medicus Herr Doctor Dubb, som jag updragit föreståndareskapet och Sjukhus-Medici syster, och hwilken, til den ändan, träffas uti Sjukhuset hwarje dag kl. 7 om mornarne och kl. 4 eftermiddagarne.

7:mo. För dem, som träffas utaf hastige olyckshändelser i sina hus, på gatan eller i bonnarne, behöfves ej denna omgång i akttagas; De, äfwen så wäl som Barnaföderkor, finna Sjukhuset altid för sig öppet, samt Medicus och annan betjening redo, at dem bispringa. Dock sägo man gärna, at Barnaföderkor någon tid förut tillade, då de wid sina tillfällen kunde flere dagar före förlofsningen blifwa intagne. Och finner jag för öfrigt ej nödigt, at de sig med något Präste-bewis legitimera.

8:vo. At hos Sjukhusets Medicus tillåtes fri Consultation på de wanlige wältimmarne i Sjukhuset, utaf de Fattiga, som utaf sådane sjukdomar eller fränxor bewaras, at de ej äro nödsakade hållas wid Sängen, och som utom Sjukhuset kunna wårdas, då äfwen fria Medicamenter dem bestås.

9:na. At de i Staden Practiserande Medici och Chirurgi hafwa rättighet, at utaf Sjukhusets Medicus begära underrättelser om råta arten och skötselein utaf de Farsoter, som tid efter annan kunna yrkas; Hwarföre och sådane Sjuka uti dessa emständigheter skela framför andra intagas, til utdrånande utaf hwarje Farsots natur, des säkraste och flyndsammasie botnings-sätt, samt smittans qwärfwande.

10:mo. At, enligt Testators wilja, endast de af denna Stadens Borgerskap och Husägare, som äro i fattigaste wilkor och utan all annan wård, äga rättighet, at gratis få intagas på detta Sjukhus: Och således denna Stadens Garnizon derifrån uteslutas, såsom de, hwilka naturligtwis wårdas, så wäl af Regering, som deras Respective Chefer.

Detta anhåller jag wördsammeligen, at Wälloslige Magistraten behagade Allmänheten kunnigt göra, på det den nu, ju förr des håldre, må kunna sig utaf denna, så nyttiga, som efterlångtade inrättning betjena.

Wid detta förordnande har jag sökt förena Testators wilja med Stadens wäl och inrättningens bestånd.

Jag hade önskat, at genast kunna ännu mera utwidga denne inrättning; Men försigtigheten fordrar, at först på et år försöka hwad den tål, innan något stadgadt beslut tages, och jag förmodar, at sedan det stående Capitalet, genom god Hushållning och någon tids utbrägt, redan så ansenligen blifwit förbät, Inrättningen för framtiden skal blifwa widsträktare, til större nytta för denne Stadens fattige Inwånare, och til största hebet för denne Inrättnings Fundator.

Framhårdar med Höghaktning.

Tit.

Edmjukaste tjenare
CLAS ALSTRÖMER.

Enligt Testators föreskrift äro förestående författningar gjorde med min wettskap och samtycke.

MARTIN HOLTERMAN.

Allmän Rungörelse häröfver utfärdad den 15 Martii 1782.

Til Magistraten i Götheborg.

På Höglöfliche Kongl. Szwers Directionens Szwers Bårnhusen och Hospitallerne i Nifet til mig ankomme skrifwelse under den 8 dennes, angående, at Lazarets insamlingen inom Götheborgs Stad hädanefter skal tillfalla Sahlgrenska Lazaretet, har jag härhos welat tillsända Högtårade Magistraten en Afskrift til esterrättelse, i afseende på den wård Stadens Sjuke deruti komma at åtnjuta. Förblifwer

Götheborg å Lands-Contoired d. 22 Octob. 1784.

AND. RUD. DURIETZ.

MAGNUS PRYTZ.

Hög.

Högwärdig Herr Baron, General-Lieutenant, Landshöfvinge, Szwär-Commendant och Commendeur af Kongl. Szwärds Orden, samt Högwärdige Herr Doctor och Biskop. Sedan hos Kongl. Maj: i underdånighet blifwit annuadt, at framledne Directeuren wid Ostindiska Compagniet och Commendeuren af Kongl. Wafva Orden Herr Niclas Sahlgren anslagit en fond af 25000 Riksdaler til Gôtheborgs Stads båsta; At Cancellie-Rådet och Commendeuren af samma Orden Baron Clas Alströmer anwåndt denna Summa til inrättning af et Lazaret; At detta Lazaret i Martii månad 1782 blifwit öpnadt; At et stort antal så in- som utwärtas sjufe, oberäknadt Barnafödrefkor, för hwilka twänne fri-sångar bestås, blifwit til hålsan återstälde; At sjuf-sångarne för det närwarande skola utgå 18 som århollas mot ringa betalning och 8 swäcken utan all slags afgift; så har Hans Kongl. Maj: ansedt denna inrättning, grundad på så betydande frifostighet af en privat Man, förtjena at afwen af publico med någon hjelp undersöddjas. Och som Kongl. Maj: i såden afsigt i Rådet bifallit och igenom skrifwelse den 22 sllledne September oss tillåtna gifwit, at Lazarets insamlingen eller Collecten, dock allena, til den andel som urbäres inom Gôtheborgs Stad, bdr hädanefter och för framtidens tilfälla Sahlgrenska Lazaretet, hwaremot detta Lazaret bdr wårda sig om Stadens sjufe, så at Låns Lazaretet, når det framdeles kommer at inrättas, med dem icke må belastias; Så hafwe wi detta Kongl. Maj:ts Nådiga bifall och förordnande skolat härmed tillåtna gifwa, på det om wårtsälligheten der- af må behörigen föranslutas. Wi befalle Herr Baron, General-Lieutenanten, Landshöfvingen, Szwär-Commendanten och Commendeuren samt Herr Doctorn och Biskopen Gud Ålemågtig. Stockholm den 8 October 1784.

C. FR. SCHEFFER. JOCH. BECKFRIES.

DANIEL WIGIUS.

